

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŻELAZKÓW NA LATA 2026 - 2036

GRUDZIEŃ 2025 R.

OPRACOWANIE:

M&R BIURO PROJEKTÓW MIELOCH SP. Z O.O.
UL. MACIEJA RATAJA 106A, 61-695 POZNAŃ
TEL./FAX. +48 61 826 92 49, WWW.MIRBIURO.PL

MGR INŻ. ARCH. EWA MIELOCH - KIEROWNIK ZESPOŁU

MGR JOANNA DIMKE
INŻ. DARIUSZ TOMASZKIEWICZ

Spis treści

1. Wstęp.....	5
2. Wnioski z diagnozy.....	6
3. Wizja rozwoju, cele strategiczne i kierunki działania.....	8
4. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej	26
4.1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych	30
4.2. System powiązań przyrodniczych	34
4.3. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych.....	36
4.4. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej.....	37
4.5. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu	41
4.6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	42
4.7. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej	43
4.7.1. Osadnictwo.....	43
4.7.2. Mieszkalnictwo	43
4.7.3. Usługi	44
4.7.4. Produkcja	45
4.7.5. Rolnictwo	45
4.7.6. Leśnictwo	45
4.8. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.)	45
4.9. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego	45
4.10. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej.....	46
4.10.1. Sieć wodociągowa.....	47
4.10.2. Sieć kanalizacyjna	47
4.10.3. Gazownictwo	47
4.10.4. Elektroenergetyka.....	48
4.10.5. Ciepłownictwo	48

4.10.6. Telekomunikacja	48
4.10.7. Zagospodarowanie odpadów	49
4.10.8. Układ drogowy.....	49
4.10.9. Infrastruktura społeczna.....	50
4.11. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW	50
4.12. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	50
4.13. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	51
4.14. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.....	52
5. Obszary strategicznej interwencji.....	52
6. System wdrażania i monitorowania strategii	57
7. Ramy finansowe i źródła finansowania.....	63
Spis tabel.....	66
Spis rycin.....	66

1. Wstęp

Strategia rozwoju gminy to kluczowy dokument określający długoterminowe cele, kierunki działań oraz zasady zarządzania rozwojem lokalnym. Współcześnie jednak wiele gmin nie opracowuje takiej strategii lub dysponuje jej nieaktualnymi wersjami. Często jest ona również mylona z planami zagospodarowania przestrzennego lub dokumentami inwestycyjnymi, choć jej zakres jest znacznie szerszy. Strategia rozwoju wyznacza wizję przyszłości gminy, wskazuje możliwe źródła finansowania oraz określa mechanizmy wdrażania i monitorowania działań rozwojowych. Gmina, jako samodzielny podmiot gospodarujący zasobami publicznymi, posiada autonomię w kształtowaniu swojego rozwoju, zarządzaniu majątkiem oraz realizacji zadań publicznych. Jej głównym celem jest tworzenie optymalnych warunków życia dla mieszkańców, co w dużej mierze zależy od poziomu rozwoju lokalnego, dostępnych zasobów oraz efektywności ich wykorzystania. Skuteczne zarządzanie wymaga aktywnego sterowania procesami rozwojowymi i dostosowywania się do dynamicznych zmian zarówno na poziomie lokalnym, jak i globalnym. Współczesne wyzwania, takie jak intensyfikacja konkurencji, procesy globalizacyjne, decentralizacja władzy czy członkostwo Polski w Unii Europejskiej, wymagają od władz lokalnych wdrażania skutecznych narzędzi zarządzania. Jednym z kluczowych instrumentów wspierających rozwój gminy jest zarządzanie strategiczne, realizowane właśnie poprzez strategię rozwoju. Dokument ten umożliwia długofalowe i zorganizowane planowanie działań, które pozwalają na efektywne wykorzystanie wewnętrznego potencjału, podniesienie atrakcyjności gminy oraz wzmocnienie jej konkurencyjności względem innych jednostek terytorialnych.

W świetle zmieniających przepisów prawa strategia rozwoju gminy, która dotychczas była dokumentem strategicznym o fakultatywnym charakterze, po 30.06.2026 r. będzie miała kluczowe znaczenie w prowadzeniu polityki przestrzennej w gminach i wpłynie na możliwość realizacji określonych inwestycji budowlanych przez inwestorów na danym terenie. W związku z tym wiele gmin w Polsce dysponuje dokumentami, które nie spełniają wymogów obecnych przepisów. Jednakże, aby móc rozwijać się i nie ograniczać terenów inwestycyjnych gminy, są one zdeterminowane, aby opracować dokument dostosowany do obecnych wymogów o rozszerzonym aspekcie funkcjonowania – przestrzennym i środowiskowym.

Prace nad dokumentem zostały zapoczątkowane przyjęciem przez Radę Gminy Żelazków uchwały nr X/84/2025 z dnia 14 marca 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Żelazków na lata 2026 - 2036 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

Pierwszy etap prac objął przygotowanie diagnozy strategicznej gminy, uwzględniającej cztery wymiary: społeczny, gospodarczy, przestrzenny i środowiskowy.

Diagnoza opierała się przede wszystkim na ogólnodostępnych danych statystycznych oraz analizie innych dokumentów strategicznych, które posiada gmina Łubowo, w tym raportów o stanie gminy. Dane do analizy uwzględniały okres 10 lat, od 2015 do 2024 r., co pozwoliło na uchwycenie dynamiki zachodzących zmian.

W drugim etapie przystąpiono do opracowania strategii, która uwzględniała wyniki diagnozy. Z założenia także powinna uwzględniać wyniki konsultacji społecznych, niemniej jednak do przeprowadzonego w ich ramach badania ankietowego niestety nie przystąpił nikt z mieszkańców.

2. Wnioski z diagnozy

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej oraz przestrzennej stanowi podstawę opracowywania dalszych założeń strategicznych w postaci wizji, celów i kierunków działań, dlatego niezwykle istotna jest jej rzetelność i właściwe wyciągnięcie wniosków w celu podejmowania dalszych działań. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy w gminie Żelazków wyciągnięte zostały poniższe wnioski w zakresie analizowanych aspektów.

Sytuacja społeczna

Sytuacja demograficzna gminy Żelazków, wskazuje, że zmagają się one z typowymi współczesnymi problemami. Występuje spadek wartości przyrostu naturalnego, a w strukturze ludności zarówno według ekonomicznych grup wiekowych, jak i w podziale na wiek i płeć zaznaczają się te same tendencje – zmniejszający się, choć w stosunkowo powolnym tempie udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, przy jednoczesnym spadku osób w wieku produkcyjnym a wzrastającym udziale osób w wieku poprodukcyjnym. Konsekwencją takich trendów jest wzrost obciążenia demograficznego, co z kolei oznacza starzenie się społeczeństwa. Gmina Żelazków charakteryzuje się jednak również pozytywnymi zmianami, takimi jak wzrastająca liczba ludności, gęstość zaludnienia oraz saldo migracji. Z punktu widzenia strategii rozwoju istotne jest skupienie się na takich aspektach, które pozwolą na złagodzenie negatywnych trendów w gminie, a jednocześnie podtrzymają te pozytywne. Gmina charakteryzuje się rozbudowaną ofertą kulturalną i sportową. Infrastruktura rekreacyjna wymaga jednak modernizacji a także poprawy jej dostępności, w celu zapewnienie równomiernego rozmieszczenia tych urządzeń czy obiektów.

W zakresie systemu edukacji gmina wykazuje systematyczny wzrost w zakresie placówek przedszkolnych oraz liczby dzieci w oddziałach. Natomiast w zakresie edukacji szkolnej, Żelazków jest stabilne pod względem liczby placówek oświatowych. Przy czym zauważalny jest wzrost liczby uczniów. Tendencja wzrostowa na terenie gminy jest pozytywnym zjawiskiem. Jednocześnie należy skupić się na poprawie jakości kształcenia w placówkach, w celu osiągnięcia jeszcze lepszych wyników egzaminów ósmoklasisty na tle województwa czy kraju.

Sytuacja gospodarcza

Sytuacja gospodarcza na terenie gminy Żelazków wykazuje pozytywne cechy. W analizowanych latach można było zaobserwować wzrost liczby prowadzonych działalności gospodarczych w gminie, podmiotów wpisanych do rejestru, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, a także rozwój działalności przynależących do sektora prywatnego. Wszystkie te aspekty świadczą o rosnącym poziomie przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy, co jest zjawiskiem o pozytywnym charakterze. Gmina pomimo wiejskiego statusu charakteryzuje się przewagą działalności z zakresu budownictwa, handlu, transportu, rolnictwa, a także działalnością profesjonalną, naukową czy techniczną. Korzystna jest również sytuacja związana z liczbą zarejestrowanych osób bezrobotnych i ich udziałem w liczbie ludności w wieku produkcyjnym ze względu na tendencję malejącą.

Finanse samorządowe gminy Żelazków w znacznym stopniu wykazują pozytywne cechy. Budżet gminy w znacznym stopniu zasilany jest poprzez dochody własne, przede wszystkim w postaci podatków. Największe wpływy wynikają z jednego z podstawowych i głównych podatków, jakim jest podatek od

nieruchomości – ponad 5 milionów złotych. Znaczne wpływy pochodzą również z podatku rolnego, od czynności cywilnoprawnych czy od środków transportowych. Gmina wymaga jednak monitorowania finansów samorządowych ze względu na zachodzące w ostatnich latach zmiany między innymi w wielkości dochodów i wydatków przypadających na jednego mieszkańca – określenie czy są to zmiany przejściowe czy ma miejsce zmiana struktury finansów samorządowych. Uwagę należy zwrócić również na stosunek dochodów ogółem względem wydatków ogółem. Pozytywną cechą gminy jest zdecydowanie dominacja dochodów własnych w strukturze dochodów budżetowych, świadczącej o samowystarczalności finansowej gminy. Nie bez znaczenie jest również korzystanie przez gminę ze środków zewnętrznych. Powoduje to różnice w strukturze wydatków, gdyż przy wnioskowaniu od tego źródła finansowania należy też dysponować wkładem własnym.

Sytuacja środowiskowa

Gmina Żelazków, zgodnie z regionalizacją fizyczno - geograficzną Polski J. Kondrackiego położona jest w mezoregionach Wysoczyzna Kaliska i Równina Rychwalska, wchodzących w skład makroregionu Niziny Południowo - Zachodniej, podprovincji Niziny Środkowopolskie.

Obszar gminy charakteryzuje się umiarkowanym bogactwem przyrodniczym, w tym niedużym udziałem terenów zieleni oraz brakiem w zasadzie zbiorników wodnych. Istotne znaczenie ma dolina rzeki Swędrnii oraz dolina rzeki Bawół, przy czym ta pierwsza jest objęta formami ochrony przyrody tj. Specjalnym obszarem ochrony siedlisk Natura 2000 oraz obszarem chronionego krajobrazu.

Gmina Żelazków należy do zlewni rzeki Warty i rzeki Prosnicy. Wody w jednolitych częściach wód powierzchniowych na terenie gminy Żelazków charakteryzują się ogólnym złym stanem.

Jakość powietrza nie odbiega tu od wartości określonych, w ramach przeprowadzanego rokrocznie monitoringu, dla strefy wielkopolskiej.

Zgodnie z mapą akustyczną udostępnioną przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, obszar gminy nie jest narażony na przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu od drogi krajowej nr 25.

Sytuacja przestrzenna

Gmina Żelazków odznacza się przeciętnym położeniem geograficznym oraz dostępnością komunikacyjną. Niemniej jednak bezpośrednie sąsiedztwo z Kaliszem sprawia, że gmina jest dość dobrze skomunikowana w części południowo-zachodniej zarówno dla mieszkańców, jak i potencjalnych inwestorów.

Niezwykle istotne jest również dziedzictwo kulturowe związane z bogatą historią gminy oraz walorami historyczno-kulturowymi. Na jej terenie występują ważne zabytkowe obiekty, takie jak: kościoły, dworek - Muzeum Marii Dąbrowskiej w Russowie, które to stanowią istotny potencjał turystyczny gminy, a także wpływają na tożsamość lokalną jej mieszkańców.

Infrastruktura drogowa gminy Żelazków składa się z drogi krajowej, drogi wojewódzkiej oraz dróg powiatowych i gminnych, co wpływa na dobre skomunikowanie wewnętrzne obszaru gminy, a także zapewnia dogodne zewnętrzne połączenia komunikacyjne.

W zakresie infrastruktury technicznej na terenie gminy wyróżnić można sieci wodociągowe, kanalizacyjne, gazowe i energetyczne. Wskazane sieci obsługują znaczny odsetek mieszkańców, co jest niezwykle pozytywnym zjawiskiem. Stan infrastruktury wymagać będzie dalszych inwestycji i modernizacji w celu dostosowywania się do potrzeb mieszkańców. Gmina prowadzi również

gospodarkę odpadami zgodnie z uchwałą w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żelazków, wprowadzając rozwiązania z zakresu segregacji odpadów.

Sytuacja mieszkaniowa gminy wykazuje przeciętne wartości na tle porównywanych jednostek w zakresie liczby mieszkań. Wpływa na to charakter zabudowy, który zdominowany jest przez zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i zagrodową. Warunki lokalowe gminy prezentują się najslabiej na tle pozostałych gmin – średnio blisko 3,4 osoby na lokal mieszkalny.

Kształtowanie przestrzeni w gminie Żelazków do tej pory kształtowane było w dużej mierze przez decyzje administracyjne, aniżeli przez Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Obszar gminy charakteryzuje się bardzo niskim pokryciem obowiązującymi planami miejscowymi na poziomie 1,2%, co stanowi poziom znacznie poniżej średniego i jest negatywnym zjawiskiem. Gmina wydając decyzje o ustaleniu warunków zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dla obszarów w przypadku braku planu miejscowego ma ograniczony wpływ na kształtowanie ładu przestrzennego, a to nie jest pożądana sytuacja.

Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych przeprowadzona została ankieta internetowa pośród mieszkańców gminy Żelazków. Niemniej jednak nikt nie zdecydował się na wypełnienie formularza. Oznacza to nie tylko brak zainteresowania, ale może również wskazywać na małą świadomość lokalnej społeczności jaki może mieć wpływ jej zdanie na kreowanie wizji rozwoju gminy. Przyjmując bardziej pesymistyczne założenie, mieszkańcy mogą uważać, że jakkolwiek by się nie wypowiedzieli, ich zdanie nie zostanie uwzględnione w tworzeniu dokumentu.

3. Wizja rozwoju, cele strategiczne i kierunki działania

Wizja rozwoju gminy to stan, jaki docelowo jednostka samorządu terytorialnego miałaby osiągnąć w wyniku realizacji określonych celów i ukierunkowanych na nie działań. Jest to zatem pożądaný obraz gminy Żelazków, który będzie odzwierciedlać jej poziom rozwoju w aspektach gospodarczym, przestrzennym, społecznym i środowiskowym w 2036 roku.

Wizja określona w niniejszej strategii to:

Gmina Żelazków to przestrzeń zrównoważonego rozwoju, w której priorytetem jest zapewnienie wysokiej jakości życia, poprzez doskonałą dostępność komunikacyjną, sprzyjającą integracji społecznej i rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości, a fundamentem rozwoju jest innowacyjne rolnictwo, dbałość o środowisko oraz dziedzictwo kulturowe.

Do spełnienia tej wizji niezbędne jest tworzenie warunków, które pozwolą mieszkańcom na osiągnięcie pełnego potencjału w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Gmina w swoich działaniach będzie dążyć do zapewnienia wysokiej jakości życia poprzez inwestycje w infrastrukturę, dostępność komunikacyjną oraz wspieranie innowacyjnych projektów, w tym rolniczych, które przyniosą korzyści zarówno obecnym, jak i przyszłym pokoleniom. Jednocześnie, gmina będzie dokładać starań dla zapewnienia harmonijnego rozwoju, gdzie wspólnota lokalna, przyroda i gospodarka znajdują płaszczyznę do współdziałania.

Perspektywa rozwoju nakreślona przez wizję może zostać osiągnięta poprzez realizację jasno określonych celów strategicznych. Te odnoszą się do rozwoju w zasadniczych aspektach, i tak określono cztery grupy celów strategicznych:

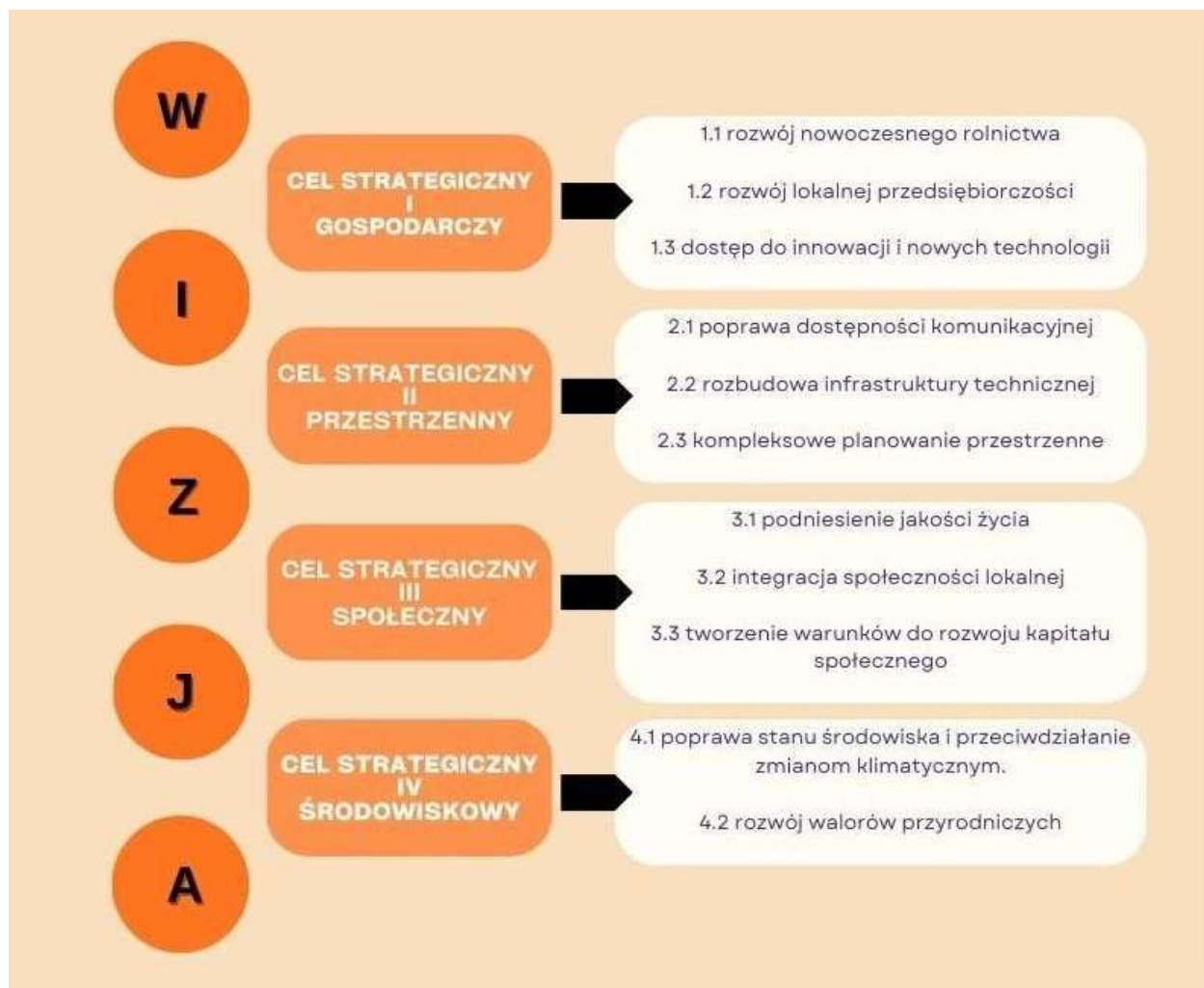
I cel gospodarczy – wspierający innowacyjność, poprzez inwestowanie w nowoczesne technologie, jak również rozwijający przedsiębiorczość w oparciu o lokalne zasoby i walory;

II cel przestrzenny – dbający o rozwój terenów inwestycyjnych, jak i przewidzianych pod budownictwo mieszkaniowe, dostępność komunikacyjną i zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną;

III cel społeczny - wzmacniający społeczność lokalną poprzez inwestowanie w rozwój placówek zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalnych i sportowych, a także wspieranie inicjatyw obywatelskich, które budują więzi społeczne i promują aktywność obywatelską;

IV cel środowiskowy - promujący działania mające na celu ochronę środowiska, w tym wzmacnianie lokalnych ekosystemów oraz rozwój infrastruktury zielonej.

Każdy z celów strategicznych złożony jest z celów operacyjnych, a na te składają się szczegółowe, ukierunkowane działania.

I CEL GOSPODARCZY			
1.1. Cel operacyjny – rozwój nowoczesnego rolnictwa	1.2. Cel operacyjny – rozwój lokalnej przedsiębiorczości	1.3. Cel operacyjny – dostęp do innowacji i nowych technologii	
Kierunki działań			
1.1.1. Wspieranie nowoczesnych rozwiązań w indywidualnych gospodarstwach rolniczych	1.2.1. Tworzenie produktów lokalnych i ich promocja podczas organizowanych jarmarków, festynów i innych wydarzeń kulturalnych	1.3.1. Rozwój nowoczesnych technologii w edukacji	
1.1.2. Organizacja szkoleń dla rolników indywidualnych z zakresu ekologicznych systemów upraw oraz prowadzenia hodowli zwierząt	1.2.2. Tworzenie nowych terenów działalności gospodarczych	1.3.2. Rozwój infrastruktury cyfrowej (szybki internet, e-usługi).	
1.1.3. Wspieranie rozwoju agroturystyki, jako jednej z form wypoczynku weekendowego	1.2.3. Dostęp mieszkańców do kształcenia zawodowego odpowiadającego lokalnemu rynkowi pracy	1.3.3. Organizacja kursów i warsztatów z programów cyfrowych,	
	1.2.4. Promocja gminy jako miejsca do inwestowania	1.3.4. Nawiązywanie partnerstw z uczelniami i instytucjami badawczymi.	

II CEL PRZESTRZENNY		
2.1. Cel operacyjny – poprawa dostępności komunikacyjnej	2.2. Cel operacyjny – rozbudowa infrastruktury technicznej	2.3. Cel operacyjny – kompleksowe planowanie przestrzenne
Kierunki działań		
2.1.1. Modernizacja, rozbudowa i budowa dróg na terenie gminy, w szczególności dróg lokalnych	2.2.1. Budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej	2.3.1. Opracowanie planu ogólnego gminy
2.1.2. Budowa sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	2.2.2. Wsparcie budowy przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków w miejscowościach, gdzie brak jest technicznych możliwości podłączenia kanalizacji sanitarnej	2.3.2. Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących całe jednostki osadnicze
2.1.3. Poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszego poprzez budowę chodników	2.2.3. Budowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie wszystkich miejscowości gminy	2.3.3. - Wyznaczenie w dokumentach planistycznych terenów przeznaczonych pod lokalizację OZE z wyłączeniem gruntów rolnych najwyższych klas przydatności rolniczej
2.1.4. Tworzenie nowych połączeń komunikacją publiczną z Kaliszem oraz pomiędzy poszczególnymi wsiami	2.2.4. Budowa, przebudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	2.3.4. Ochrona w planach miejscowych Doliny Śwędrni
2.1.5. Powiązanie komunikacji publicznej gminy z węzłami przesiadkowymi na kolej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej	2.2.5. Budowa, przebudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków	

III CEL SPOŁECZNY			
3.1. Cel operacyjny – podniesienie jakości życia	3.2. Cel operacyjny – integracja społeczności lokalnej	3.3. Cel operacyjny – tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego	
Kierunki działań			
3.1.1. Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących gminnych obiektów użyteczności publicznej, w tym: • świetlic wiejskich, • sal gimnastycznych, • budynków OSP	3.2.1. Współpraca z lokalnymi NGO oraz partnerami publicznymi i prywatnymi z kraju i zagranicy na rzecz rozwoju lokalnego i wymiany doświadczeń poprzez: • wizyty studyjne, • wymianę młodzieży, • organizację seminariów i konferencji	3.3.1. Szkolenia dla osób chcących zdobyć nowe kwalifikacje (we współpracy ze Starostwem Powiatowym i PUP)	
3.1.2. Budowa nowych, rozbudowa, modernizacja i doposażenie placówek edukacyjnych (szkół, przedszkoli, żłobków)	3.2.2. Wspieranie działania klubu sportowego poprzez powierzanie zadań publicznych w zakresie sportu i kultury fizycznej na terenie gminy	3.3.2. Wyrównywanie poziomu nauczania poprzez dodatkowe zajęcia pozalekcyjne	
3.1.3. Rozwój infrastruktury sportowej w tym: • budowa, rozbudowa i przebudowa boisk sportowych, • budowa siłowni zewnętrznych	3.2.3. Organizowanie cyklicznych wydarzeń, festynów na terenie gminy	3.3.3. Zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży promujące aktywność i rozwijanie zdolności	
3.1.4. Wsparcie programów termomodernizacji budynków i wymiany pieców na paliwo stałe	3.2.4. Wspieranie działania Kół Wiejskich i OSP		
3.1.5. Edukacja prozdrowotna dla mieszkańców gminy	3.2.5. Tworzenie centrów inicjatyw społecznych		
3.1.6. Zwiększenie oferty specjalistycznej ośrodka zdrowia			

IV CEL ŚRODOWISKOWY		
4.1. Cel operacyjny – poprawa stanu środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.	4.2. Cel operacyjny – rozwój walorów przyrodniczych	
Kierunki działań		
4.1.1. Rozwój systemu monitoringu jakości powietrza	4.2.1. Promocja walorów przyrodniczych gminy	
4.1.2. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	4.2.2. Wspieranie ekologicznych rozwiązań w indywidualnych gospodarstwach rolniczych	
4.1.3. Stosowanie odnawialnych źródeł energii do ogrzewania i zasilania w energię budynków publicznych	4.2.3. Edukacja ekologiczna w placówkach oświatowych	
4.1.4. Wprowadzanie i promocja programów wspierających wymianę źródeł ciepła oraz termomodernizację budynków	4.2.4. Stosowanie rozwiązań ekologicznych, wprowadzanie bioróżnorodności i wykorzystywanie naturalnych powiązań przyrodniczych przy modernizacji i tworzeniu nowych przestrzeni publicznych (placów zabaw, boisk, parków, ścieżek)	
4.1.5. Wspieranie działań i rozwijanie współpracy na rzecz ochrony zasobów wód gruntowych poprzez zahamowanie lub spowolnienie tempa ich ubytku		
4.1.6. Tworzenie systemu małej retencji		
4.1.7. Stosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury		

Dokumentami nadrzędnymi dla strategii rozwoju gminy jest strategia rozwoju ponadlokalnego, jeżeli dana gmina znajduje się w obszarze funkcjonalnym, dla którego została taka strategia opracowana oraz strategia rozwoju województwa. Zgodnie art. 10e ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) strategia rozwoju gminy musi być spójna z tymi dokumentami.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 r.

„Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 r.” przyjęta została uchwałą nr XVI/287/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 r.

Zawiera ona w sobie wizję rozwoju województwa, która mówi:

„Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa.

Natomiast jako misję rozwoju określono:

„Samorząd Województwa umacnia krajową i europejską pozycję Wielkopolski, rozwija jej potencjał społeczny i gospodarczy, podnosi poziom życia mieszkańców oraz dba o środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe regionu dla dobra jego obecnych i przyszłych pokoleń w myśl zasad zrównoważonego rozwoju”.

W Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 r. zostały określone cztery cele strategiczne, na których osiągnięcie składają się cele operacyjne, co obrazuje poniższa tabela.

Tab. 3.1. Cele strategiczne, operacyjne i kluczowe kierunki interwencji dla województwa wielkopolskiego do 2030 r.

Cel strategiczny		Cel operacyjny		Kluczowe kierunki interwencji
I	WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW	1.1.	Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu	• Rozwój inicjatyw opartych o współpracę nauki i biznesu • Rozwój sieci i kooperacji w gospodarce regionu, profesjonalizacja usług IOB • Reindustrializacja regionalnej gospodarki • Rozwój sektora rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego • Zwiększanie innowacyjności i umiędzynarodowienia MŚP
		1.2.	Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia	• Tworzenie miejsc pracy wysokiej jakości • Aktywizacja niewykorzystanych zasobów pracy
		1.3.	Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	• Poprawa jakości edukacji i kształcenia, w tym dopasowanie do potrzeb rynku pracy

				• Wzrost kompetencji osób dorosłych i ich udziału w kształceniu ustawicznym • Nowoczesna infrastruktura dla edukacji, w tym TIK
II	ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH	2.1.	Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie	• Wzmacnianie potencjału demograficznego i funkcji rodziny • Rozwój srebrnej gospodarki • Wzrost atrakcyjności osiedleńczej regionu • Promocja zdrowego stylu życia, rozwój opieki i infrastruktury zdrowotnej
		2.2.	Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom	• Poprawa dostępu i standardów usług oraz funkcjonowania infrastruktury społecznej • Wyrównywanie szans edukacyjnych • Rozwijanie sektora ekonomii społecznej i solidarnej
		2.3.	Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	• Kształtowanie i wzmacnianie postaw prospołecznych, równościowych, innowacyjnych, w tym rozwój innowacji społecznych • Wzmacnianie potencjału kulturowego i infrastruktury kultury • Rozwój przemysłu czasu wolnego
III	ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI	3.1.	Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa	• Rozwój transportu drogowego i ekomobilności • Rozwój zintegrowanego transportu zbiorowego, w tym kolejowego • Rozwój regionalnego Portu Lotniczego Poznań-Ławica • Rozwój działalności logistycznej • Zagospodarowanie dróg wodnych dla celów turystycznych
		3.2.	Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski	• Zwiększanie i ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości • Poprawa jakości powietrza • Poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami

				• Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu, w tym zasobów leśnych oraz zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego • Poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa • Kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa, wzmacnianie bezpieczeństwa ekologicznego i środowiskowego
		3.3.	Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	• Zwiększenie wykorzystania alternatywnych źródeł energii, w tym OZE i wodoru • Optymalizacja gospodarowania energią • Zapewnienie stabilnych dostaw paliw i energii
IV	WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM	4.1.	Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług	• Wzrost wykorzystania nowoczesnych technologii w usługach • Wzrost kompetencji kadr instytucji publicznych • Rozwój współzarządzania, z wykorzystaniem metod partycypacji społecznej
		4.2.	Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	• Wzmacnianie instrumentów programowych i doskonalenie systemów wdrażania • Rozwój instrumentów terytorialnych • Budowanie pozytywnego wizerunku oraz umacnianie rangi i rozwijanie współpracy regionu na arenie międzynarodowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku”.

Strategia rozwoju gminy Żelazków na lata 2026 – 2036 jest spójna z celami strategicznymi określonymi w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 r.

Strategia Rozwoju Powiatu Kaliskiego

Powiat Kaliski nie ma obecnie obowiązującej strategii rozwoju. Ostatni zatwierdzony dokument to Strategia Rozwoju Powiatu Kaliskiego na lata 2014-2021, która została przyjęta uchwałą nr XLV/481/2014 Rady Powiatu Kaliskiego z dnia 19 sierpnia 2014 roku i zmieniona uchwałą nr

XVII/239/2016 Rady Powiatu Kaliskiego z dnia 23 marca 2016 r. Określone w niej cele, ale przede wszystkim działania straciły już na aktualności poprzez ich zrealizowanie lub zmianę priorytetów o kierunkach rozwoju powiatu.

W momencie przygotowywania Strategii Rozwoju Gminy Żelazków na lata 2026 – 2036 była również tworzona Strategia Rozwoju Powiatu Kaliskiego na lata 2025-2030. Projekt tej Strategii został przedstawiony do konsultacji społecznych w dniach od 9 października do 13 listopada 2025 r. Ze względu na fakt, iż wskazana w nim polityka rozwoju przyjmuje najbardziej aktualne założenia, to przyjęto je jako wyznacznik również przy opracowywaniu niniejszej Strategii.

Opracowywany dokument nakreśla wizję stanu powiatu w roku 2030. Opiera ją przede wszystkim na dążeniu do zrównoważonego społecznego i gospodarczego, w oparciu o lokalny potencjał Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Nie bez znaczenia jest także ukierunkowanie na innowacje, ochronę środowiska i dziedzictwa kulturowego.

Wizja rozwoju:

Ryc. 3.1. Wizja rozwoju Powiatu Kaliskiego

Źródło: projekt Strategii Rozwoju Powiatu Kaliskiego na lata 2025-2030 (stan na 09.10.2025 r.)

Misja Powiatu Kaliskiego określona w projekcie strategii to:

Ryc. 3.2. Misja Powiatu Kaliskiego

Źródło: projekt Strategii Rozwoju Powiatu Kaliskiego na lata 2025-2030 (stan na 09.10.2025 r.)

Cele strategiczne wraz z celami operacyjnymi określone dla Powiatu Kaliskiego:

1. Wzmocnienie kapitału społecznego dla poprawy jakości życia i zdrowia mieszkańców oraz bezpieczeństwo i porządek publiczny.
 - 1.1. podnosić kompetencje cyfrowe i technologiczne mieszkańców,
 - 1.2. rozwijać nowoczesną i dostępną edukację dostosowaną do potrzeb rynku pracy,
 - 1.3. poprawić zdrowie i związaną z nim jakość życia,
 - 1.4. integrować działania na rzecz zatrzymania młodych ludzi w regionie,
 - 1.5. podwyższyć stan i poczucie bezpieczeństwa.
2. Wspieranie rozwoju gospodarczego Powiatu Kaliskiego, przedsiębiorczości, rynku pracy i edukacji.
 - 2.1. wspierać przedsiębiorczość i innowacyjność wśród mieszkańców,
 - 2.2. współpracować z uczelniami wyższymi oraz ośrodkami naukowo-badawczymi,
 - 2.3. współpracować z inkubatorami przedsiębiorczości,
 - 2.4. wspierać aktywizację zawodową mieszkańców,
 - 2.5. wzmacniać potencjał gospodarczy powiatu,
 - 2.6. rozwijać przedsiębiorczość wśród mieszkańców,
 - 2.7. rozwijać obszary strategiczne powiatu,
 - 2.8. rozwijać kapitał kulturowy oraz promować dziedzictwo historyczne powiatu.
3. Rozwijanie infrastruktury technicznej i cyfrowej, przyjaznej administracji oraz zrównoważonego i zintegrowanego transportu publicznego.
 - 3.1. modernizować i rozbudowywać drogi powiatowe z uwzględnieniem bezpieczeństwa i potrzeb pieszych i rowerzystów,
 - 3.2. rozwijać infrastrukturę rowerową,
 - 3.3. rozwijać e-administrację i system informacji przestrzennej,
 - 3.4. dążenie do rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej poprzez rozwój niskoemisyjnych połączeń autobusowych, rozwój kolei Aglomeracyjnej,
 - 3.5. utworzenie Powiatowo-Gminnego Związku Komunalnego „Transport publiczny Południowej Wielkopolski”.
4. Rozwijanie kultury, dziedzictwa i turystyki jako elementów tożsamości i gospodarki lokalnej.
 - 4.1. wzmocnić instytucję kultury,
 - 4.2. wznowienie współpracy z gminami,
 - 4.3. wspierać inicjatywy eksponujące lokalne walory przyrodnicze i dziedzictwa historyczne w celu promocji Powiatu Kaliskiego,
 - 4.4. rozwinąć partnerstwo-publiczno-prywatne w realizacji działań kulturowych i turystycznych,
 - 4.5. sieciowanie instytucji kultury.
5. Poprawa stanu środowiska naturalnego Powiatu Kaliskiego.
 - 5.1. wdrożyć działania adaptacyjne i proekologiczne na rzecz ochrony przyrody i klimatu poprzez badanie jakości powietrza i edukacji mieszkańców w zakresie niskiej emisji,
 - 5.2. realizować założenia programu usuwania azbestu,
 - 5.3. racjonalnie gospodarować zasobami środowiska poprzez wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym,
 - 5.4. współpraca ze związkiem komunalnym „Czyste Miasto – Czysta Gmina”,
 - 5.5. budować i modernizować zbiorniki retencyjne oraz systemy odprowadzania i magazynowania wód odpadowych w związku ze zmianami klimatycznymi
 - 5.6. odbudować populację zwierzyny drobnej i redukować drapieżników,

- 5.7. edukować społeczność lokalną na temat przeciwdziałania skutków zmian klimatu,
- 5.8. wspierać inwestycje publiczne z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii oraz modernizację energetyczną budynków.

Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do roku 2030

Strategia została opracowana dla obszaru gmin - Członków Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska, potwierdzonego uchwałą Nr 6130/2023 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 stycznia 2023 roku w sprawie wyznaczenia zasięgu realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) dla obszaru funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027. Obszar Strategii oprócz gminy Żelazków obejmuje terytorium Miasta Kalisza, Gminy Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, Gminy i Miasta Koźminek, Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce, Gminy i Miasta Odolanów, Gminy i Miasta Opatówek, Miasta i Gminy Pleszew, Gminy i Miasta Raszków, Gminy i Miasta Stawiszyn, Gminy Blizanów, Gminy Brzeziny, Gminy Ceków-Kolonia, Gminy Godziesze Wielkie, Gminy Gołuchów, Gminy Lisków, Gminy Mycielin, Gminy Ostrów Wielkopolski, Gminy Przygodzice, Gminy Sieroszewice, Gminy Sośnie, Gminy Szczytniki. Ponadto, Członkami Stowarzyszenia są: Powiat Kaliski, Powiat Ostrowski i Powiat Pleszewski.

Wizja strategiczna Partnerstwa ZIT Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej brzmi następująco:

Aglomeracja Kalisko-Ostrowska w 2030 roku to lider integracji funkcjonalnej wśród miast subregionalnych w Polsce, wyróżniający się silną pozycją gospodarczą, wysoką jakością życia, dążący do neutralności klimatycznej, rozwijający lokalne potencjały, budujący tożsamość ponadlokalną, zorientowany na wszechstronny i zrównoważony rozwój oraz dający poczucie bezpieczeństwa.

Na realizację przyjętej wizji wpłynie osiągnięcie celów strategicznych w pięciu obszarach:

- 1) Transport i mobilność,
- 2) Środowisko i klimat
- 3) Społeczeństwo,
- 4) Gospodarka,
- 5) Inteligentne zarządzanie.

TRANSPORT I MOBILNOŚĆ

1. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność.

1.1. Rozwój zintegrowanego transportu.

1.2. Wsparcie przyjaznej środowisku, zrównoważonej mobilności.

ŚRODOWISKO I KLIMAT

2. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska.

2.1. Wsparcie zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi i adaptacji do zmian klimatu.

2.2. Rozwój terenów zieleni oraz wsparcie ochrony przyrody.

2.3. Poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie efektywności energetycznej.

2.4. Wsparcie efektywnego i przyjaznego środowisku systemu gospodarowania odpadami oraz wdrażanie rozwiązań z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym.

SPOŁECZEŃSTWO

3. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny.

3.1. Poprawa jakości i dostępności edukacji na wszystkich jej etapach.

3.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wspieranie równego dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych oraz deinstytucjonalizacja usług społecznych.

3.3. Ochrona i popularyzacja dziedzictwa kulturowego.

3.4. Poprawa infrastruktury turystycznej oraz integracja związanej z nią oferty dla mieszkańców.

3.5. Integracja społeczności lokalnych i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

GOSPODARKA

4. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska budująca silną, ponadlokalną pozycję gospodarczą.

4.1. Zapewnienie wysokiej aktywności gospodarczej i konkurencyjności Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

4.2. Wsparcie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego.

4.3. Integracja i wzmocnienie współpracy między samorządami, sektorem nauki i biznesu.

4.4. Wsparcie lokalnego rynku pracy.

INTELIGENTNE ZARZĄDZANIE

5. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska inteligentnie zarządzana, rozwijająca zdolności zarządcze i usługi publiczne o znaczeniu ponadlokalnym.

5.1. Integracja lokalnych polityk przestrzennych, ograniczenie rozlewania się zabudowy oraz rewitalizacja przestrzeni publicznych miast i wsi.

5.2. Rozwój cyfrowy, zmniejszenie poziomu wykluczenia cyfrowego oraz wdrażanie inteligentnych rozwiązań technologicznych.

5.3. Wspieranie efektywnego zarządzania oraz budowanie pozytywnego wizerunku Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na zewnątrz.

Ryc. 3.3. Cele strategiczne i kierunki rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku

Źródło: Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku.

Tab. 3.2. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Żelazków z dokumentami nadrzędnymi

CELE				
Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	Projekt Strategii Rozwoju Powiatu Kaliskiego na lata 2025-2030	Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do roku 2030	Kierunki działań dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zawarte w SRWW 2030	Strategia Rozwoju Gminy Żelazków na lata 2026-2036
1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	2. Wspieranie rozwoju gospodarczego Powiatu Kaliskiego, przedsiębiorczości, rynku pracy i edukacji. 2.1. wspierać przedsiębiorczość i innowacyjność wśród mieszkańców, 2.2. współpracować z uczelniami wyższymi oraz ośrodkami naukowo-badawczymi, 2.3. współpracować z inkubatorami przedsiębiorczości, 2.4. wspierać aktywizację zawodową mieszkańców, 2.5. wzmacniać potencjał gospodarczy powiatu, 2.6. rozwijać przedsiębiorczość wśród mieszkańców, 2.7. rozwijać obszary strategiczne powiatu, 2.8. rozwijać kapitał kulturowy oraz promować dziedzictwo historyczne powiatu.	3.1. Poprawa jakości i dostępności edukacji na wszystkich jej etapach. 4.1. Zapewnienie wysokiej aktywności gospodarczej i konkurencyjności Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. 4.2. Wsparcie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego. 4.3. Integracja i wzmocnienie współpracy między samorządami, sektorem nauki i biznesu. 4.4 Wsparcie lokalnego rynku pracy.	- podnoszenie i promocja atrakcyjności inwestycyjnej jako jedno z elementów kształtujących aktywność gospodarczą i konkurencyjność AKO - podniesienie atrakcyjności lokalnego rynku pracy jako narzędzia przeciwdziałającego emigracji zarobkowej - promowanie i wspieranie samozatrudnienia, m.in. przez opracowanie atrakcyjnej oferty instrumentów finansowych - podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej szkół do lokalnego rynku pracy, w tym wymagań wysokotechnologicznego przemysłu, wspieranie rozwoju infrastruktury edukacyjnej wysokiej jakości, upowszechnienie kształcenia ustawicznego, dualnego i zawodowego - podnoszenie jakości życia ludzi młodych stanowiących potencjał (zasoby pracy) dla rozwoju gospodarki kreatywnej i innowacyjnej - wzmocnienie potencjału IOB i zapewnienie przedsiębiorcom szerokiego	I CEL GOSPODARCZY 1.1. Rozwój nowoczesnego rolnictwa 1.2. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości 1.3. Dostęp do innowacji i nowych technologii III CEL SPOŁECZNY 3.3. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego

			wachlarza usług doradczych dla MŚP i rzemiosła - wsparcie działalności klastrowej, w tym klastra lotniczego i spożywczego	
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie 2.2. Przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniom 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	1. Wzmocnienie kapitału społecznego dla poprawy jakości życia i zdrowia mieszkańców oraz bezpieczeństwo i porządek publiczny. 1.1. podnosić kompetencje cyfrowe i technologiczne mieszkańców, 1.2. rozwijać nowoczesną i dostępną edukację dostosowaną do potrzeb rynku pracy, 1.3. poprawić zdrowie i związaną z nim jakość życia, 1.4. integrować działania na rzecz zatrzymania młodych ludzi w regionie, 1.5. podwyższyć stan i poczucie bezpieczeństwa. 4. Rozwijanie kultury, dziedzictwa i turystyki jako elementów tożsamości i gospodarki lokalnej. 4.1. wzmocnić instytucję kultury, 4.2. wznowienie współpracy z gminami, 4.3. wspierać inicjatywy eksponujące lokalne walory przyrodnicze i dziedzictwa historyczne w celu promocji Powiatu Kaliskiego, 4.4. rozwinąć partnerstwo-publiczno-prywatne w realizacji działań kulturowych i turystycznych, 4.5. sieciowanie instytucji kultury.	1.2. Wsparcie przyjaznej środowisku, zrównoważonej mobilności. 3.1. Poprawa jakości i dostępności edukacji na wszystkich jej etapach. 3.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wspieranie równego dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych oraz deinstytucjonalizacja usług społecznych. 3.3. Ochrona i popularyzacja dziedzictwa kulturowego. 3.4. Poprawa infrastruktury turystycznej oraz integracja związanej z nią oferty dla mieszkańców. 3.5. Integracja społeczności lokalnych i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.	- rozwój usług wyższego rzędu stanowiących istotne uzupełnienie oferty stolicy województwa, dotyczących w szczególności obsługi biznesu, usług kulturalnych, specjalistycznej opieki zdrowotnej - rozwój usług społecznych - upowszechnienie programów profilaktycznych i rehabilitacyjnych dla poprawy stanu zdrowia mieszkańców AKO - rozwój obsługi turystycznej z poszanowaniem dziedzictwa przyrodniczego i stworzenie produktu kulturalno-turystycznego AKO - wykorzystanie potencjału przyrodniczego przez modernizację dróg wodnych dla celów turystycznych, wykorzystanie walorów nadrzecznych na potrzeby rekreacyjno-wypoczynkowe	I CEL GOSPODARCZY 1.2. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości III CEL SPOŁECZNY 3.1. Podniesienie jakości życia 3.3. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.1. Poprawa dostępności i spójności	3. Rozwijanie infrastruktury technicznej i cyfrowej, przyjaznej administracji oraz zrównoważonego i zintegrowanego transportu publicznego.	1.1. Rozwój zintegrowanego transportu. 1.2. Wsparcie przyjaznej środowisku, zrównoważonej mobilności.	- rozwój systemu komunikacji i infrastruktury transportowej - zapewnienie sprawnego i bezpiecznego połączenia pomiędzy dwoma	II CEL PRZESTRZENNY 2.1. Poprawa dostępności komunikacyjnej 2.2. Rozbudowa infrastruktury technicznej 2.3. Kompleksowe planowanie przestrzenne

komunikacyjnej województwa 3.2. Poprawa stanu i ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	3.1. modernizować i rozbudowywać drogi powiatowe z uwzględnieniem bezpieczeństwa i potrzeb pieszych i rowerzystów, 3.2. rozwijać infrastrukturę rowerową, 3.4. dążenie do rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej poprzez rozwój niskoemisyjnych połączeń autobusowych, rozwój kolei Aglomeracyjnej, 3.5. utworzenie Powiatowo-Gminnego Związku Komunalnego „Transport publiczny Południowej Wielkopolski”. 5. Poprawa stanu środowiska naturalnego Powiatu Kaliskiego. 5.1. wdrożyć działania adaptacyjne i proekologiczne na rzecz ochrony przyrody i klimatu poprzez badanie jakości powietrza i edukacji mieszkańców w zakresie niskiej emisji, 5.2. realizować założenia programu usuwania azbestu, 5.3. racjonalnie gospodarować zasobami środowiska poprzez wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym, 5.4. współpraca ze związkiem komunalnym „Czyste Miasto – Czysta Gmina”, 5.5. budować i modernizować zbiorniki retencyjne oraz systemy odprowadzania i magazynowania wód odpadowych w związku ze zmianami klimatycznymi	2.1. Wsparcie zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi i adaptacji do zmian klimatu. 2.2. Rozwój terenów zieleni oraz wsparcie ochrony przyrody. 2.3. Poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie efektywności energetycznej. 2.4. Wsparcie efektywnego i przyjaznego środowisku systemu zagospodarowania odpadami oraz wdrażanie rozwiązań z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym.	rdzeniami Aglomeracji wzmacniających integrację AKO, m.in. przez budowę obwodnicy miasta Kalisza w ciągu DK nr 25; modernizację i rozbudowę DK nr 12 i 25; - wzmacnianie wewnętrznej spójności komunikacyjnej AKO przez rozwój lokalnej infrastruktury drogowej, rozwój transportu niskoemisyjnego, 92 tworzenie sieci ścieżek rowerowych, uruchomienie kolei aglomeracyjnej, rozwój sieci komunikacji autobusowej, integrację systemów transportu zbiorowego i budowę węzłów przesiadkowych - wsparcie kształtowania zielonego pierścienia AKO w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom suburbanizacji - poprawa jakości powietrza, m.in. przez działania na rzecz efektywności energetycznej i rozwój alternatywnych źródeł energii - zwiększenie efektywności gospodarki wodno-ściekowej i inwestycji w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną	IV CEL ŚRODOWISKOWY 4.1. Poprawa stanu środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym
--	---	---	---	---

	5.6. odbudować populację zwierzyny drobnej i redukować drapieżników, 5.7. edukować społeczność lokalną na temat przeciwdziałania skutków zmian klimatu, 5.8. wspierać inwestycje publiczne z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii oraz modernizację energetyczną budynków.			
4. Wzrost skuteczności Wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	3. Rozwijanie infrastruktury technicznej i cyfrowej, przyjaznej administracji oraz zrównoważonego i zintegrowanego transportu publicznego. 3.3. rozwijać e-administrację i system informacji przestrzennej,	3.5. Integracja społeczności lokalnych i rozwój społeczeństwa obywatelskiego. 5.1. Integracja lokalnych polityk przestrzennych, ograniczenie rozlewania się zabudowy oraz rewitalizacja miast i wsi. 5.2. Rozwój cyfrowy, zmniejszenie poziomu wykluczenia cyfrowego oraz wdrażanie inteligentnych rozwiązań technologicznych 5.3. Wspieranie efektywnego zarządzania oraz budowanie pozytywnego wizerunku Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na zewnątrz.	- prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej, w tym mieszkaniowej - rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz obszarów o wysokich wartościach historycznych i kulturowych - wzrost wykorzystania nowoczesnych technologii w usługach - rozwój współpracy w ramach ZIT AKO przez włączenie partnerów społecznych i gospodarczych w działania rozwojowe obszaru, rozwój współpracy na wszystkich szczeblach administracji	I CEL GOSPODARCZY 1.4. Dostęp do innowacji i nowych technologii II CEL PRZESTRZENNY 2.3. Kompleksowe planowanie przestrzenne

Źródło: opracowanie własne.

4. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej

Ustawa o samorządzie gminnym zobowiązuje w strategiach rozwoju do określenia modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumianego jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni, zawierający (art. 10e ust. 3 pkt 4):

- strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych,
- system powiązań przyrodniczych,
- główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych,
- główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej to zatem schemat obrazujący zbiór elementów, które w szczególny sposób wpływają na szeroko pojęty rozwój społeczno-gospodarczy, odbywający się na terytorium gminy. Model stanowi ilustrację założeń ukierunkowanej terytorialnie polityki rozwoju lokalnego. Przedstawia długookresową strategiczną wizję rozwoju gminy, wynikającą z uwarunkowań związanych z jej położeniem, trendami rozwojowymi oraz kierunki zmian oczekiwanych w wyniku realizacji strategii. Prezentuje wybrane cele jakościowe i ilościowe w kontekście przestrzennym. Zobrazowane elementy przestrzenne należy traktować jako generalne wytyczne, których zasięg (zajętość przestrzenną – zwłaszcza w odniesieniu do kategorii wyróżnionej jako „użytkowanie przestrzeni”) należy doprecyzować i uszczegółowić w planie ogólnym gminy, stosownie do obowiązujących przepisów prawa. Wskazane strefy są zgeneralizowane do skali opracowania modelu, a ponadto obrazują główne (kluczowe) komponenty i potencjały, nie wykluczając zarówno modyfikacji ich zasięgu, jak i wyznaczenia w innym miejscu. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej stanowi integralną część niniejszej Strategii.

Gmina Żelazków, jako jedna z gmin wchodzących w skład Aglomeracji Kalisko – Ostrowskiej, znajduje swoje określone miejsce w jej hierarchii sieci osadniczej. Ze względu na fakt, że nie charakteryzuje się większym wyspecjalizowaniem czy wielofunkcyjnością, to jest zaliczana do ośrodków lokalnych – wiejskich (Ryc. 4.1.) określonych w „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”. Pod pojęciem ośrodków lokalnych rozumiane są pozostałe ośrodki gminne, miejskie i wiejskie jako miasta i wsie stanowiące siedziby gmin, będące podstawowymi ośrodkami świadczącymi usługi dla mieszkańców, których rozwój determinowany będzie miejscowym zapotrzebowaniem na nowe funkcje.

Jednocześnie, w tym samym dokumencie, wyznaczono obszary kluczowych działań. W ich ramach określono następujące strefy:

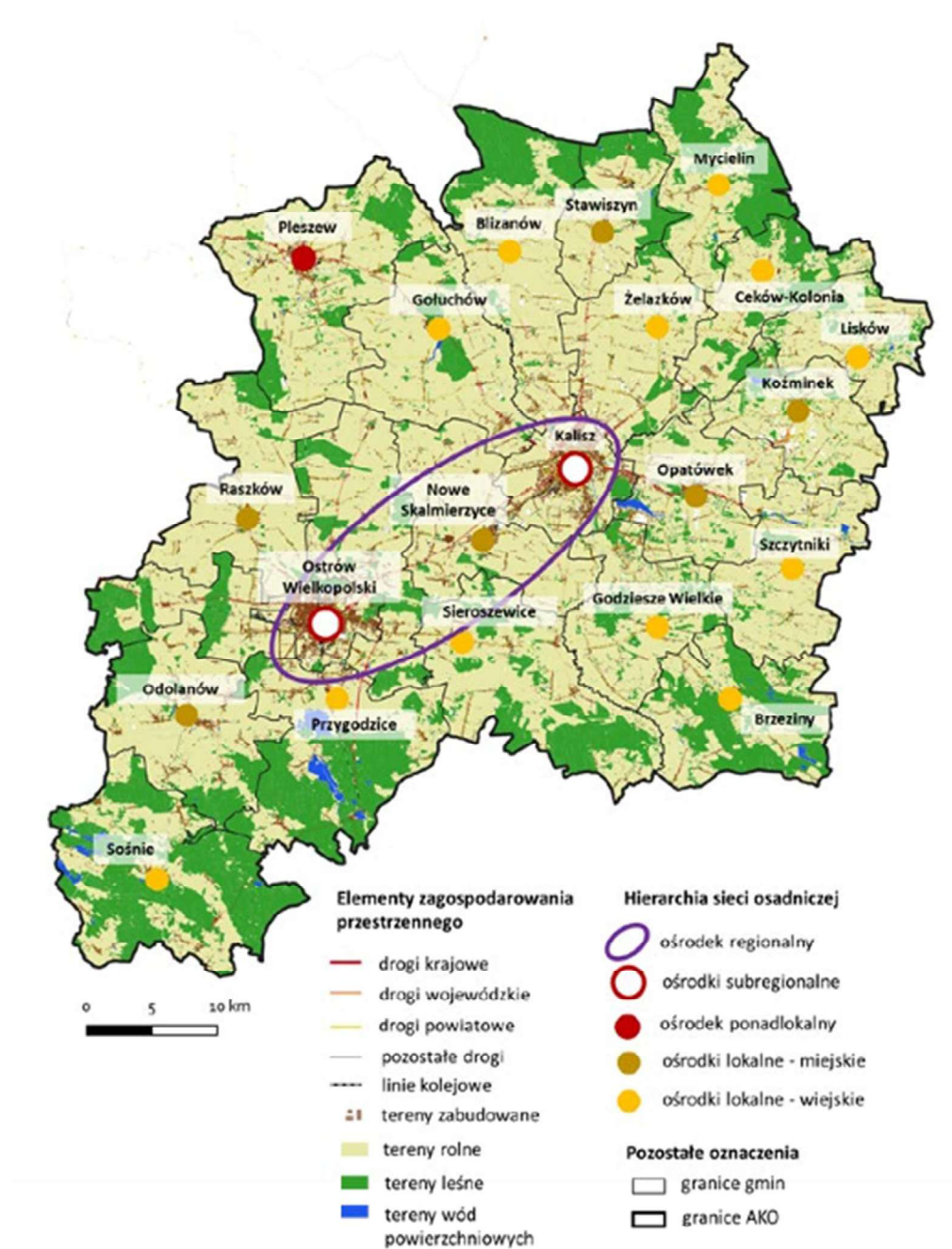
- strefa wysokiej intensywności procesów osadniczych,
- strefa średniej intensywności procesów osadniczych,
- strefa ograniczania intensywności procesów osadniczych,
- strefa zielonego pierścienia.

Gmina Żelazków, ze względu na położenie w bezpośrednim sąsiedztwie Kalisza znajduje się w zasięgu trzech z nich (Ryc.4.2.):

1. Strefy wysokiej intensywności procesów osadniczych - obejmuje miasta Kalisz i Ostrów Wielkopolski oraz ich najbliższe otoczenie, stanowiąc obszar dynamicznych przekształceń społeczno-gospodarczych i funkcjonalno-przestrzennych. Obszar ten charakteryzuje się najwyższą intensywnością przekształceń przestrzeni, związaną przede wszystkim ze zmianami sposobu użytkowania terenów rolniczych na funkcje mieszkaniowe, usługowe i produkcyjne. Dobra lokalizacja, bezpośrednie związki przestrzenne z największymi ośrodkami miejskimi i silne procesy suburbanizacji generują dużą aktywność budowlaną, która często powoduje

zapotrzebowanie na nowe tereny inwestycyjne. Intensywność procesów urbanizacyjnych skutkować może pojawianiem się nowych konfliktów przestrzennych na styku różnych form użytkowania i zagospodarowania terenów. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju strefy wymagać będzie koordynacji polityk przestrzennych dla przeciwdziałania niekorzystnym skutkom suburbanizacji, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z konieczności ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz powiązań komunikacyjnych i infrastrukturalnych. Strefa preferowana jest do rozwoju zróżnicowanych form zainwestowania oraz ograniczania intensyfikacji działalności rolniczej mogącej powodować negatywne oddziaływanie na tereny mieszkaniowe.

2. Strefy średniej intensywności procesów osadniczych - obejmuje tereny położone w zasięgu oddziaływania Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego, w których absorpcja procesów rozwojowych i związki funkcjonalne z tymi miastami wytworzyły się w mniejszej skali, a intensywność przekształceń przestrzeni jest umiarkowana. Obszary te stanowią perspektywiczne przestrzenie inwestycyjne dla rozwoju istniejących jednostek, pomimo iż posiadają one znaczny potencjał rozwojowy dla zróżnicowanych form działalności gospodarczych. Istotną ich funkcję stanowi nadal rolnictwo, zwłaszcza na obszarach charakteryzujących się najbardziej korzystnymi uwarunkowaniami przyrodniczymi. Ważnym działaniem będzie równoważenie ich rozwoju społeczno-gospodarczego z potrzebami ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Obszary te wymagają ponadto wzmocnienia istniejących relacji funkcjonalno-przestrzennych zarówno z Kaliszem i Ostrowem Wielkopolskim, jak i sąsiednimi ośrodkami powiatowymi będącymi lokalnymi centrami rozprzestrzeniania rozwoju i koncentracji usług. Strefa preferowana jest do wielofunkcyjnego rozwoju istniejących jednostek osadniczych z uwzględnieniem potrzeb rozwoju funkcji rolniczych.
3. Strefy zielonego pierścienia - obejmuje tereny położone pomiędzy strefami wysokiej i średniej intensywności procesów osadniczych wokół Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego. Tworzą je przede wszystkim tereny objęte formami ochrony przyrody (w tym rezerваты przyrody w granicach innych form ochrony przyrody), kompleksy leśne, doliny rzeczne oraz tereny otwarte (przeważnie rolne), wolne od zwartej zabudowy lub w znacznym stopniu niezabudowane. Celem wyznaczenia strefy zielonego pierścienia jest prawidłowe kształtowanie relacji pomiędzy terenami zurbanizowanymi a krajobrazem otwartym, w tym ograniczanie presji urbanizacyjnej, a tym samym poprawa jakości życia mieszkańców największych miast AKO (Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego) poprzez zapewnienie miejsca rekreacji w bliskim sąsiedztwie miejsca zamieszkania.

Ryc. 4.1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej AKO - podstawowe elementy zagospodarowania.

Źródło: Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku.

Ryc. 4.2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej AKO - wizualizacja kluczowych obszarów działań.

Źródło: Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku.

4.1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

System osadniczy gminy Żelazków składa się z 35 miejscowości, w tym 25 wsi sołeckich. Ogólna liczba ludności zamieszkująca teren gminy w 2024 roku wynosiła 9580 osób, a gęstość zaludnienia plasowała się na poziomie 84,3 osób na km².

Gmina Żelazków to gmina wiejska, położona w województwie wielkopolskim, w powiecie kaliskim. Sąsiaduje ona bezpośrednio z następującymi gminami: Na północy graniczy ze Stawiszynem i Mycielinem, na południowym wschodzie z Opatówkiem i Koźminkiem, na południowym zachodzie z miastem Kaliszem, na wschodzie z Cekowem, natomiast na zachodzie z Blizanowem. Ogólna powierzchnia wynosi blisko 114 km².

Gmina Żelazków wchodzi funkcjonalnie i przestrzennie w skład Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, drugiej największej i dynamicznie rozwijającej się w województwie. Przestrzennie, gmina powiązana jest z Kaliszem, z którym bezpośrednio sąsiaduje i którego zabudowa płynnie przenika na tereny gminy Żelazków w części południowo-zachodniej. Tereny zainwestowane Kalisza i gminy Żelazków stykają się ze sobą przede wszystkim wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych, tj. drogi krajowej i drogi wojewódzkiej.

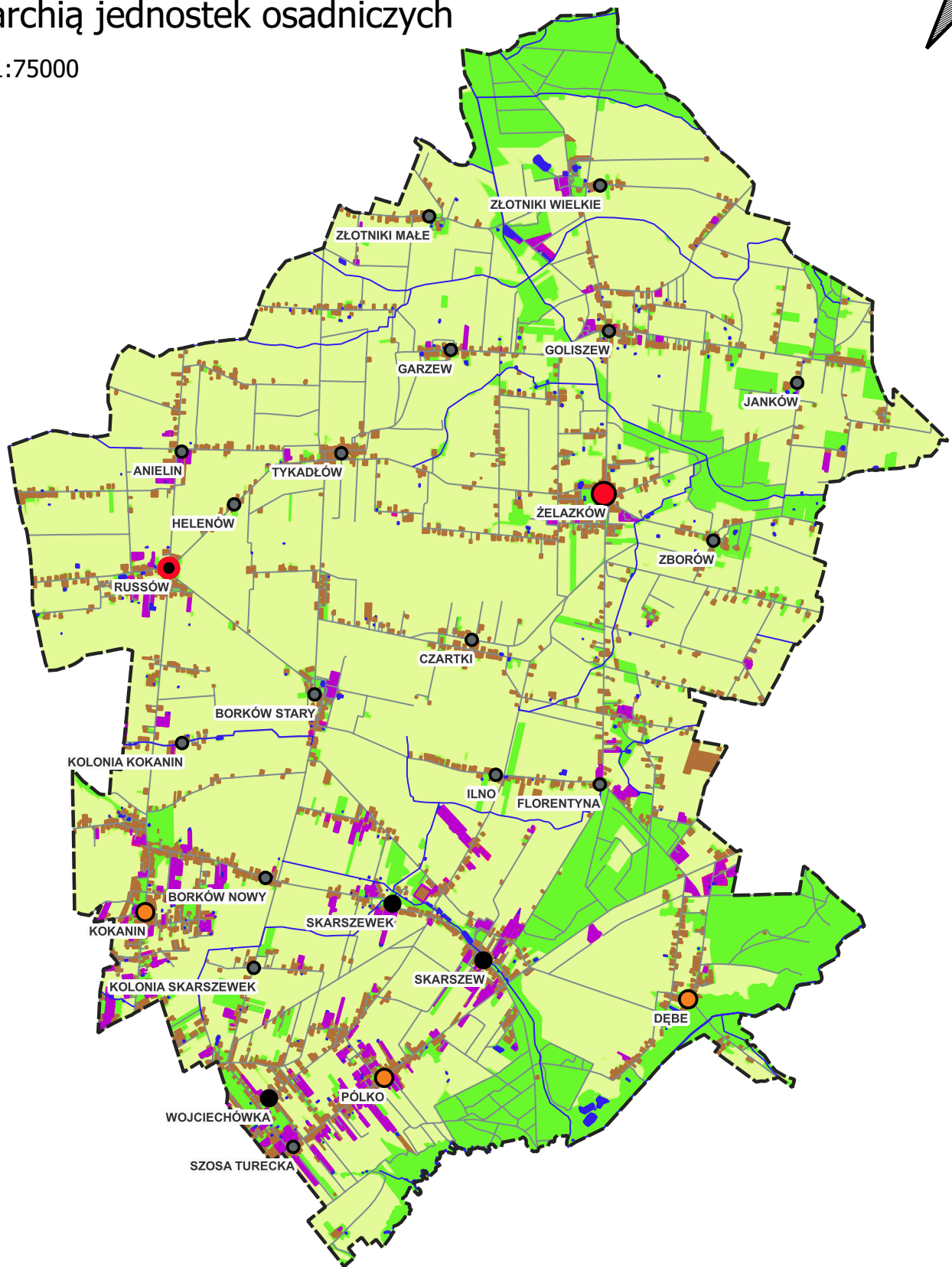
Siedziba władz samorządowych znajduje się w Żelazkowie, który stanowi główny ośrodek obsługujący gminę w zakresie usług o charakterze administracyjnym, jak również społecznym. Ośrodki pośrednie zlokalizowane wzdłuż drogi krajowej nr 25 i drogi wojewódzkiej nr 470, ze względu na dogodną dostępność komunikacyjną, a jednocześnie bliskość Kalisza, mają charakter wielofunkcyjny. Widoczna jest rozwinięta bardziej niż w innych ośrodkach działalność gospodarcza. Tymi ośrodkami są Kokanin, Pólko oraz perspektywnie, w oparciu o funkcje wskazane w dokumentach planistycznych Dębe. Pomędzy wielofunkcyjnymi, istnieją ośrodki pośrednie oparte o funkcję mieszkaniową. Są to: Skarszew, Skarszewek i Wojciechówka. Wszystkie te miejscowości podlegają coraz bardziej suburbanizacji, tworząc jednocześnie obszar intensywnego rozwoju osadnictwa. Nieco bardziej oddalonym ośrodkiem pośrednim, ale także położonym przy drodze krajowej jest Russów. Tu wyraźnie można dostrzec specjalizację w rozwoju, ukierunkowaną na funkcje turystyczne. Wynika to z faktu, że w miejscowości znajduje się zabytkowy dworek wraz z parkiem, będący Muzeum Marii Dąbrowskiej. Część wsi na terenie gminy Żelazków posiada jeszcze widoczny ruralistyczny układ przestrzenny, czego przykładem są m.in. wsie: Kokanin, Dębe, Goliszew, Tykadłów.

Istotnym elementem zagospodarowania przestrzennego w gminie Żelazków są również założenia dworsko-parkowe, jak wspomniany wcześniej w Russowie, ale także w Biernatkach, czy Żelazkowie z zabytkowymi budynkami dworów. Ważnym elementem są także budynki folwarczne, które tworzą charakterystyczną zabudowę gospodarczą w Borkowie Starym.

Gmina Żelazków w znacznej części pokryta jest terenami upraw rolniczych, natomiast do terenów zieleni zalicza się między innymi tereny ogrodów działkowych, tereny cmentarzy, tereny zieleni urządzonej – parki, tereny zieleni otwartej oraz tereny lasów i dolesień. Południowo-zachodnia oraz południowa część gminy wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych tj. drogi krajowej oraz drogi wojewódzkiej jest również w znacznym stopniu przeznaczona pod tereny magazynowo - produkcyjne. Tereny zabudowy usługowej rozproszone są po terenie gminy. Obejmują one tereny zabudowy usługowej w tym usług publicznych oraz tereny usług sportu i rekreacji, placów gier i zabaw zlokalizowanych w największych wsiach.

Struktura sieci osadniczej wraz z hierarchią jednostek osadniczych

Skala 1:75000

— granica gminy

— tereny zabudowy

— tereny produkcyjne,
w tym produkcji rolniczej

— tereny zieleni

— tereny użytkowane rolniczo

— tereny wód powierzchniowych

— drogi

● ośrodek gminny Żelazków

● ośrodek pośredni wielofunkcyjny

● ośrodek pośredni wielofunkcyjny
oparty na funkcjach turystycznych

● ośrodek pośredni wielofunkcyjny
oparty na funkcjach mieszkaniowych

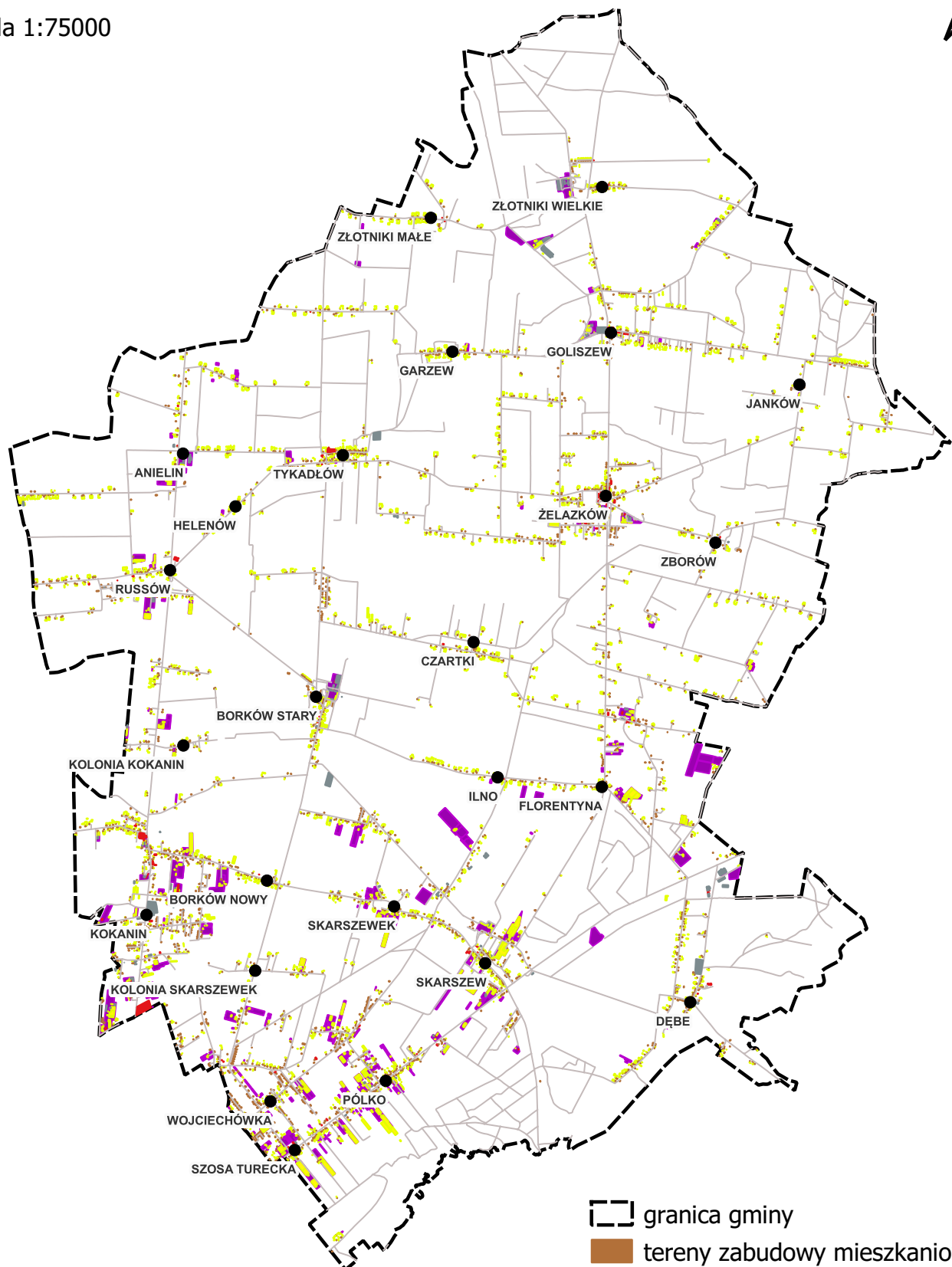
● pozostałe ośrodki

0 1 2 km

Struktura terenów zabudowy

Skala 1:75000

- granica gminy
- tereny zabudowy mieszkaniowej
- tereny zabudowy usługowej
- tereny zabudowy produkcji rolniczej
- tereny pozostałej zabudowy
- tereny zabudowy magazynowo-produkcyjnej
- drogi
- miejscowość sołecka

0 1 2 km

4.2. System powiązań przyrodniczych

Przyjęto scharakteryzowany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żelazków z 2002 r. ze zm. system przyrodniczo – ochronny. Gmina Żelazków położona jest w zasięgu Specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina rzeki Swędrni” oraz częściowo pokrywającego się z nim Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina rzeki Swędrni w okolicach Kalisza”. Tworzy ona korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym.

Korytarze ekologiczne są to ciągłe formy liniowe wyraźnie wyodrębniające się wśród terenów otaczających pod względem struktury przyrodniczej, o znacznie mniejszej intensywności użytkowania i gospodarowania.

Regionalne powiązania ekologiczno-ochronne stanowią podstawę do podjęcia koniecznej współpracy gminy na szczeblu ponadlokalnym (związku gmin, starostwa, województwa) w zakresie ochrony zlewni częściowych cieków, a tym samym całego dorzecza rzeki Warty. Natomiast rzeka Bawół przepływająca w północo-wschodniej części gminy stanowi ważny łącznik w regionalnym systemie przyrodniczo-ochronnym.

Na wymienionych obszarach chronionych ochronie podlega całość środowiska o dużych walorach przyrodniczych i krajoznawczych, a zwłaszcza wartości kulturowo-historyczne i prehistoryczne, zasoby wodne, lasy, krajobraz, stanowiska chronionych gatunków flory i fauny. Funkcjami podstawowymi obszaru są: funkcja krajoznawczo-kulturowa, rekreacyjna, turystyczno-wypoczynkowa, środowiskotwórcza, gospodarcza (rolnictwo, usługi dla ludności i rolnictwa, leśnictwo).

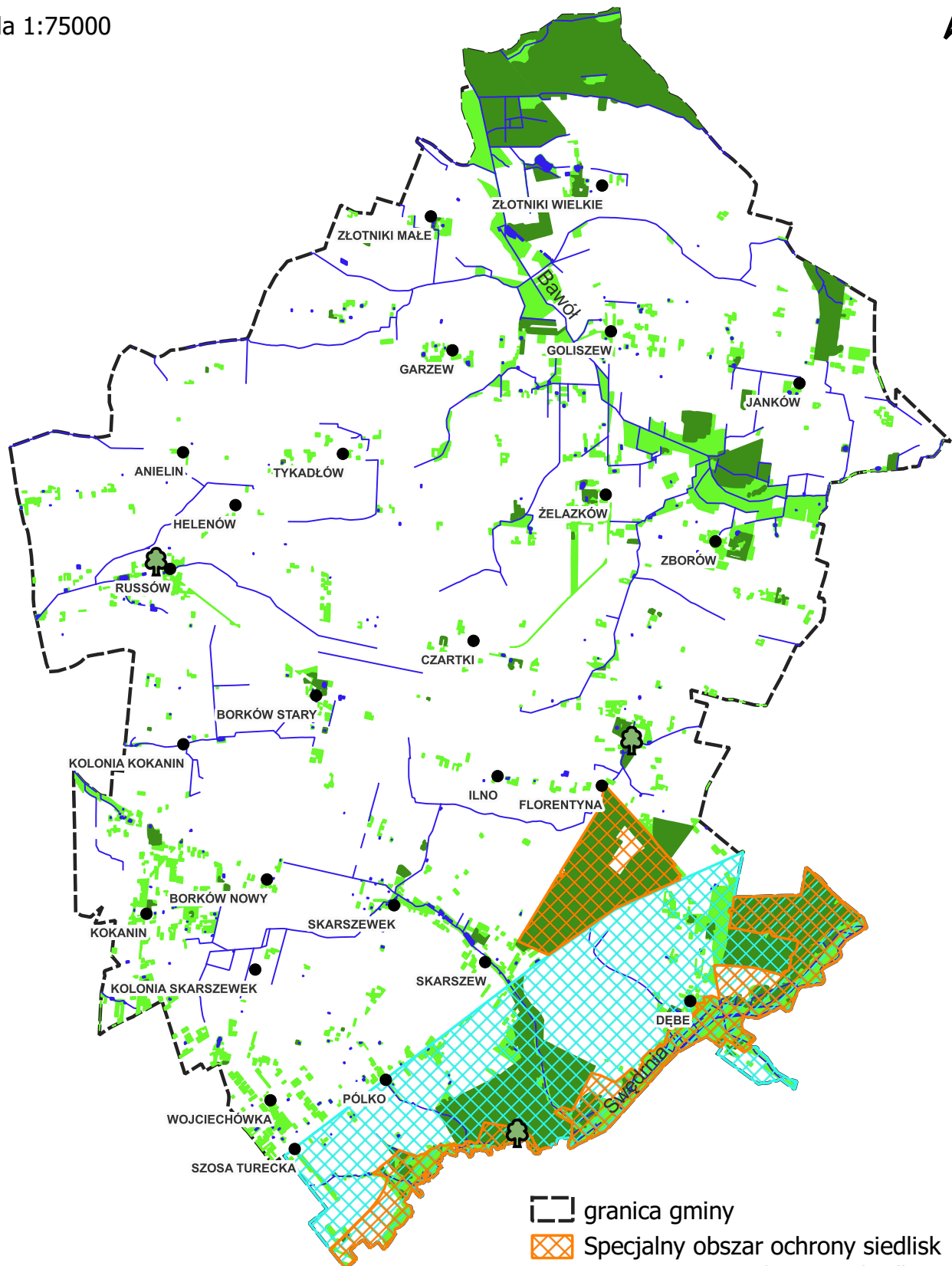
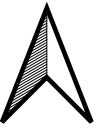
Środkowa część gminy stanowi ponadto ważny przyrodniczy obszar ze względu na węzeł hydrograficzny - styk działów wodnych pomiędzy zlewniami rzeki Bawół i rzeki Swędrnia.

W zagospodarowaniu terenów gminy należy uwzględnić zwiększenie powierzchni zalesień, zadrzewień i użytków zielonych, czyli obszarów sprzyjających ochronie i retencji wód.

Gmina Żelazków znajduje się na obszarach objętych mapami zagrożenia powodziowego od rzeki Swędrni – woda 10%, 1% i 0,2%. Położona jest również w całości na terenie bardzo zagrożonym występowaniem suszy atmosferycznej.

System powiązań przyrodniczych

Skala 1:75000

- granica gminy
- Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Śwędni”
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina rzeki Śwędni w okolicach Kalisza”
- lasy
- tereny zieleni
- wody powierzchniowe
- pomniki przyrody
- miejscowość sołecka

0 1 2 km

4.3. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych

W powiązaniu układu komunikacyjnego z siecią transportową kraju główną funkcję pełni droga krajowa nr 25 relacji Bobolice – Bydgoszcz – Konin – Kalisz – Ostrów Wielkopolski – Oleśnica. Wpływa także na sprawne przemieszczanie się w kierunku północ – południe po obszarze kraju.

Natomiast droga wojewódzka nr 470 relacji Kościelec – jest szlakami komunikacyjnymi o znaczeniu regionalnym, warunkującym alternatywne połączenie z większymi ośrodkami miejskimi – Kaliszem, Turkiem i dalej Kołem.

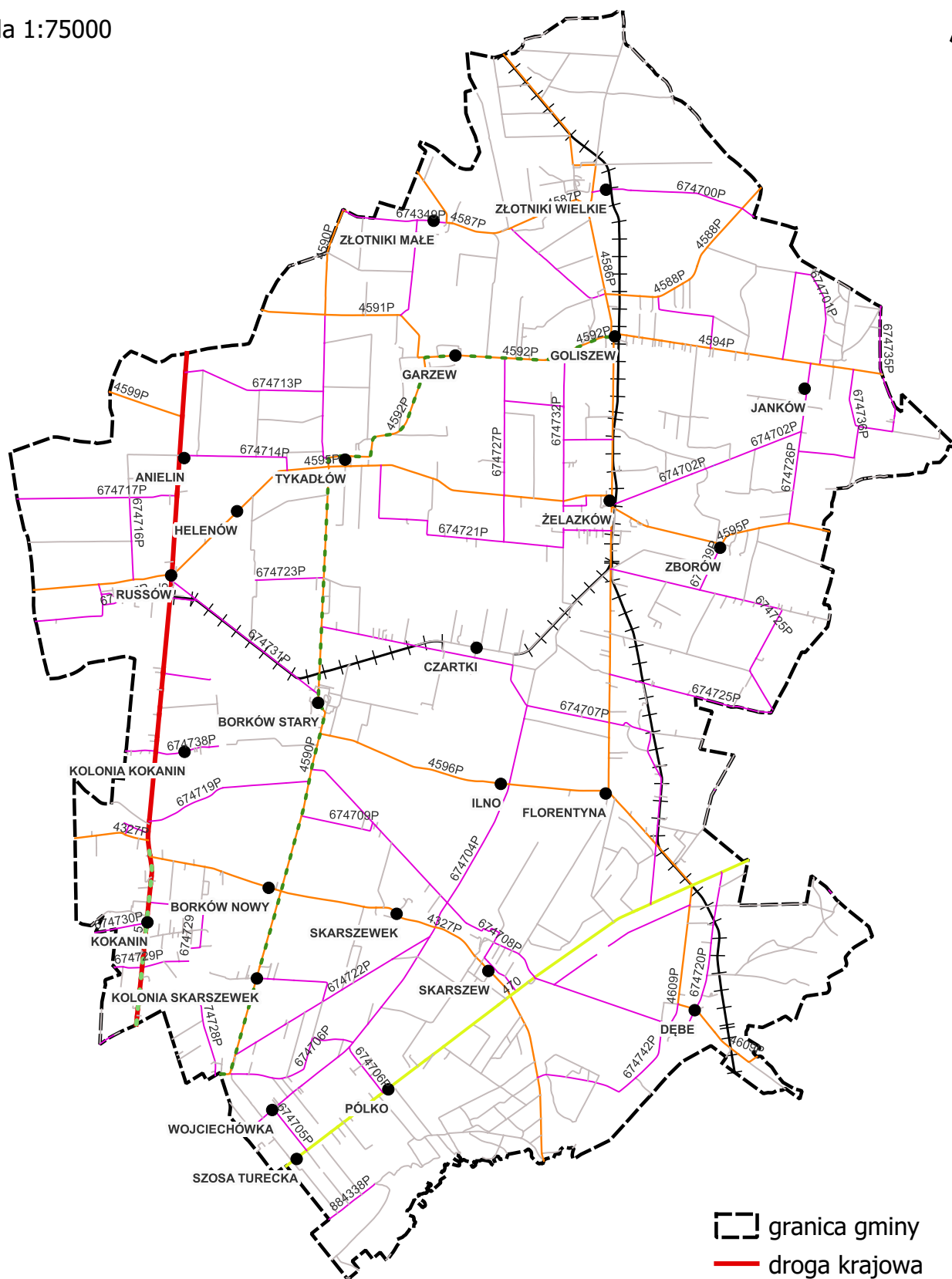
Pozostałe szlaki komunikacyjne, czyli drogi powiatowe i gminne służą zapewnieniu dostępności na poziomie lokalnym.

Pod względem infrastruktury rowerowej Gmina Żelazków położona jest na trasie Bursztynowego Szlaku Rowerowego, który jest oznakowany kolorem zielonym. Bursztynowy Szlak Rowerowy ma całkowitą długość prawie 200 km i jest szlakiem rowerowym wschodniej Wielkopolski. W oparciu o jego przebieg rozwijana jest sieć dróg i ścieżek rowerowych gminie i powiecie.

Przez gminę Żelazków przebiega linia kolejki wąskotorowej Opatówek – Żelazków – Zbiersk Cukrownia – Dzierżbin – Turek, niemniej jednak obecnie wykorzystywana jest ona jedynie w celach turystycznych i związanych z przewozem towarów.

Główne korytarze i elementy sieci transportowych

Skala 1:75000

- granica gminy
- droga krajowa
- droga wojewódzka
- drogi powiatowe
- drogi gminne
- drogi wewnętrzne
- linia kolejowa
- drogi rowerowe
- miejscowość sołecka

0 1 2 km

4.4. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej

Infrastruktura techniczna

Przez gminę Żelazków przebiegają:

- dystrybucyjne sieci elektroenergetyczne - napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV z GPZ w Kaliszu w kierunku Konina i Turku, a ponadto linie średniego napięcia 15 kV,
- gazociąg wysokiego ciśnienia gazu ziemnego wysokometanowego relacji Odolanów – Włocławek.

Sieć wodociągowa gminy bazuje na ujęciach wód podziemnych w 6 miejscowościach:

- Dębe,
- Janków,
- Kokanin,
- Michałów,
- Pólko
- Żelazków.

Gospodarka ściekowa oparta jest o własną oczyszczalnię ścieków w miejscowości Skarszew. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna o przepustowości 750 m³ na dobę oraz Oczyszczalnia ścieków w Zarządzie CEKO-Żel Spółka z o.o w Goliszewie której współudziałowcem jest Gmina Żelazków.

Infrastruktura społeczna

Na infrastrukturę społeczną składają się przede wszystkim obiekty placówek oświatowych, kultury, sportu i rekreacji, ochrony zdrowia.

Do głównych obiektów oświatowych należą szkoły podstawowe:

1. Szkoła Podstawowa w Biernatkach (od dnia 31 sierpnia 2025 r. zlikwidowana);
2. Szkoła Podstawowa im św. Jana Pawła II w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Dębem;
3. Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego w Goliszewie;
4. Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Skarszewie;
5. Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej – Curie w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Kokaninie;
6. Szkoła Podstawowa im. Marii Dąbrowskiej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Russowie;
7. Szkoła Podstawowa im. Komisji Edukacji Narodowej w Zespole Szkół w Żelazkowie.

oraz publiczne przedszkola:

1. Publiczne Przedszkole Samorządowe w Żelazkowie;
2. Publiczne Przedszkole Samorządowe w Kokaninie;
3. Publiczne Przedszkole Samorządowe w Dębem;
4. Publiczne Przedszkole Samorządowe w Russowie.

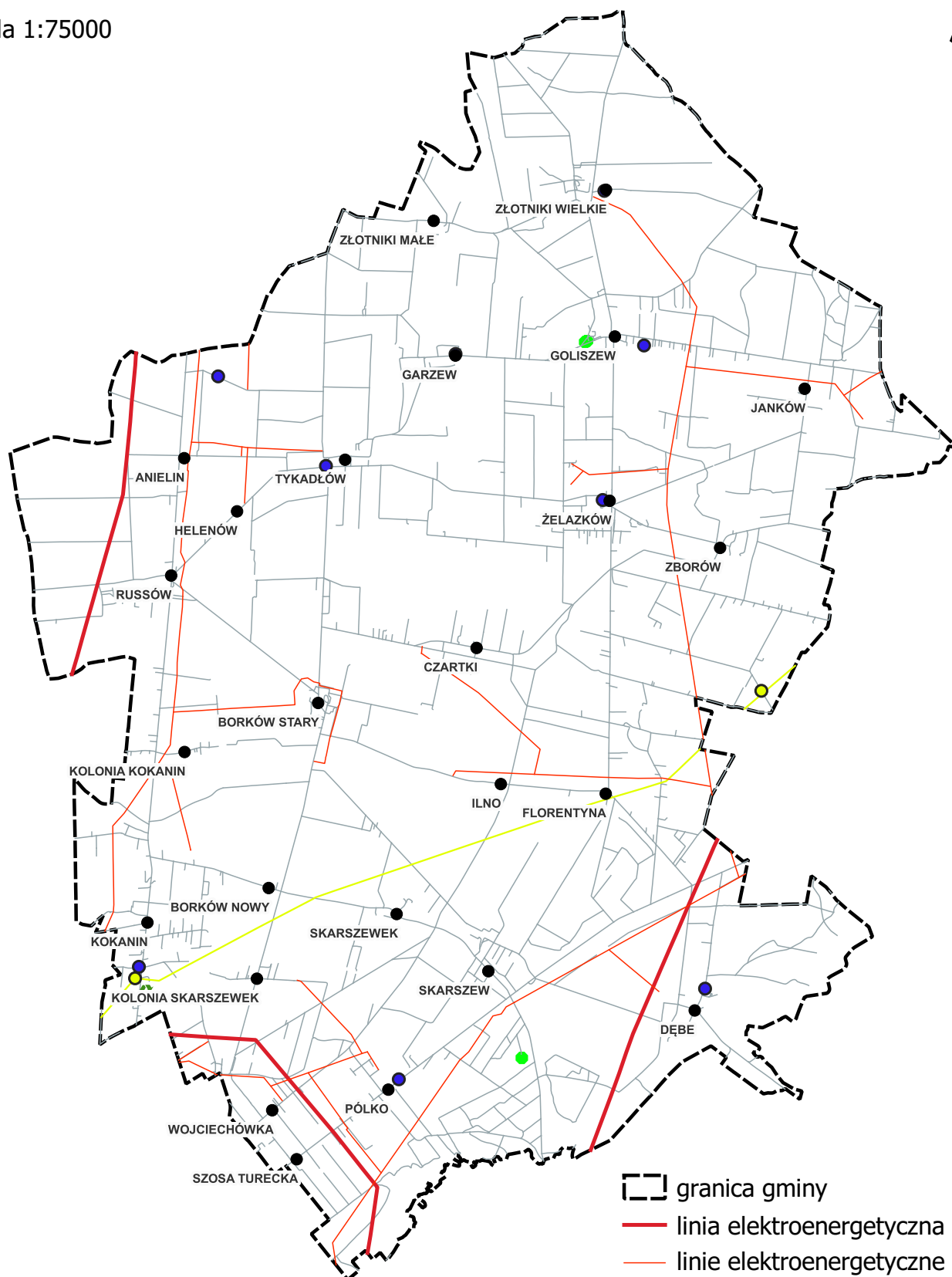
Do najważniejszych obiektów kulturalnych na terenie gminy Żelazków należy przede wszystkim Biblioteka Publiczna Gminy Żelazków w Żelazkowie wraz z jej filiami w Skarszewie i Kokaninie, Gminny Ośrodek Kultury w Żelazkowie oraz Dzienny Dom SENIOR + w Żelazkowie. Wśród ważnych obiektów kulturowych wymienić należy również Skansen Etnograficzny i Muzeum Marii Dąbrowskiej w Russowie (oddział Muzeum Okręgowego

Ziemi Kaliskiej). Natomiast lokalnie funkcję tę spełniają świetlice wiejskie w: Witoldowie , Biernatkach, Borkowie Starym, Czartkach, Dębem, Garzewie, Goliszewie, Ilnie, Jankowie, Kokaninie, Kolonii Skarszew, Russowie, Witoldowie, Zborowie, Złotnikach Małych, Złotnikach Wielkich, Żelazkowie. Pod względem obiektów sportowych oraz służących rekreacji i spędzaniu czasu wolnego wymienić należy między innymi 10 zróżnicowanych boisk: Boisko sportowe w Skarszewie, Boisko Orlik w Żelazkowie, Boisko w Russowie i boiska przy wszystkich szkołach podstawowych. Inne obiekty rekreacyjne występujące w gminie to 16 placów zabaw czy Stref Aktywności, stanowiące miejsce spędzania wolnego czasu najmłodszych mieszkańców mieszczące się w miejscowościach: Dębe, Borków Stary (2x), Czartki, Złotniki Małe, Goliszew, Janków, Tykadłów, Garzew, Russów, Złotniki Wielkie, Góry Złotnickie, Ilno, Kolonia Skarszewek, Skarszew, Kokanin.

Pod względem opieki zdrowotnej w Żelazkowie działa Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Żelazków - przychodnia rodzinna.

Infrastruktura techniczna

Skala 1:75000

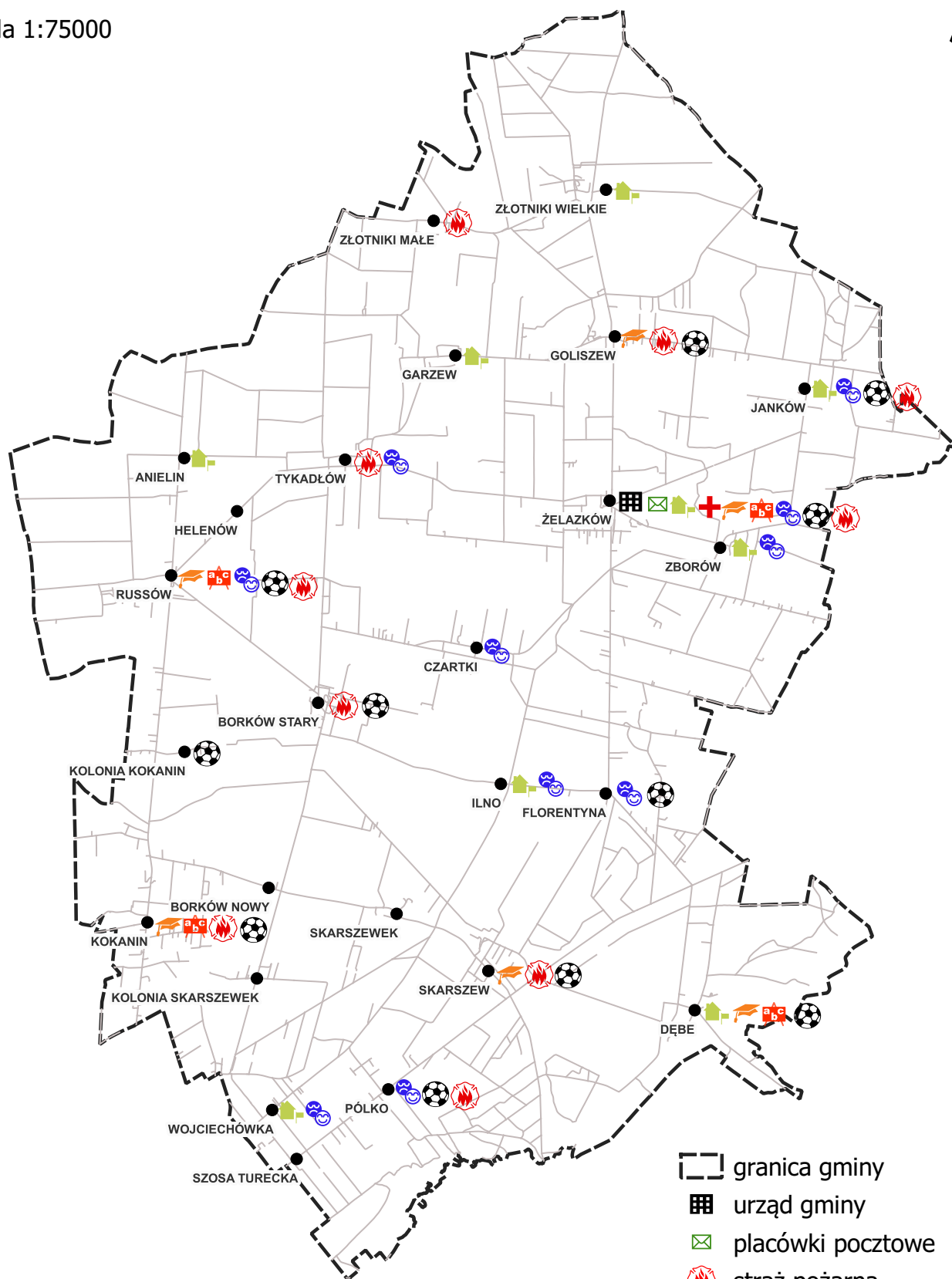
- granica gminy
- linia elektroenergetyczna 110 kV
- linie elektroenergetyczne średniego napięcia
- gazociąg wysokiego ciśnienia
- drogi
- stacje redukcyjne gazu
- tereny ujęć i stacji wodociągowych
- oczyszczalnia
- PSZOK
- miejscowość sołecka

0 1 2 km

Główne elementy infrastruktury społecznej

Skala 1:75000

- granica gminy
- urząd gminy
- placówki pocztowe
- straż pożarna
- placówki ochrony zdrowia
- obiekty kulturalne
- przedszkola
- szkoły podstawowe
- boiska sportowe
- drogi
- miejscowość sołecka

0 1 2 km

4.5. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

- zagwarantowanie ochrony obszarom i obiektom objętym lub wskazanym do objęcia ochroną na podstawie przepisów szczególnych,
- zagwarantowanie prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego polegającego na przestrzeganiu zasady zrównoważonego rozwoju,
- traktowanie środowiska przyrodniczego jako układu systemowego z całym zbiorem jego elementów naturalnych m.in. rzeźba terenu, woda, gleba, zieleń, powietrze, w różnym stopniu przekształconych przez człowieka, zahamowanie procesów degradacji środowiska,
- uczynienie walorów krajobrazowych i przyrodniczych podstawowych elementów przyrodniczych gminy – doliny rzeki Śwędrni oraz doliny rzeki Bawół,
- budowanie w oparciu o istniejące wartości środowiska uzupełniającej sieci powiązań ekologicznych,
- monitorowanie stanu środowiska,
- zahamowanie procesów zanieczyszczania wód powierzchniowych i wód podziemnych,
- przebudowa istniejących drzewostanów zgodnie z siedliskiem na bardziej różnorodne i odporne. Zalesianie słabych gruntów rolnych,
- odtworzenie drożności dolin z ekosystemami zieleni,
- doprowadzenie do synchronizowania procesu ujmowania wód z procesami skutecznego oczyszczania,
- regulowanie przepływu wód poprzez stosowanie drobnych inżynierskich form poprawiających bilans wód powierzchniowych,
- uwzględnienie działań, pośrednio odnoszących się do gminy Żelazków, które będą miały znaczenie dla zwiększenia zasobów wodnych jej terenów ujętych w Plan przeciwdziałania skutkom suszy na lata 2021 – 2027 (PPSS) (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy, Dz. U. z 2021 r. poz. 1615),
- ochrona i osłona jezior i wód powierzchniowych poprzez fitomelioracje na stokach i krawędziach zboczy,
- przeciwdziałanie obniżaniu jakości stanu aerosanitarne miejscowości poprzez ograniczenie powstania i emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacji i transportu,
- zapobieganie degradacji klimatu akustycznego ze szczególnym uwzględnieniem hałasu komunikacyjnego. Przyjęcie różnorodnych form działania: przebudowa systemu komunikacyjnego, uzupełnienie sieci dróg, zabiegi organizacyjne, dbałość o stan techniczny pojazdów, stosowanie ekranów akustycznych,
- akcentowanie walorów kompozycyjnych zieleni zawartych w istniejących zespołach parkowych i cmentarnych. Przenoszenie tradycyjnych wzorców na nowe zespoły zieleni,
- poszerzenie terenów dla rekreacji,
- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców,
- propagowanie segregacji śmieci i recyklingu,

- propagowanie działań na rzecz sadzenia drzew i porządkowania najbliższego otoczenia,
- uwzględnianie zapisów m.in. planu zarządzania ryzykiem powodziowym i planu przeciwdziałania skutkom suszy przy wszelkich działaniach inwestycyjnych.

4.6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Zasoby dziedzictwa kulturowego, w tym obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków, obiekty i obszary ujęte w gminnej ewidencji zabytków, wykazano w „Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzennej”.

Generalną zasadą będzie zachowanie wartości dziedzictwa kulturowego, walorów architektonicznych i historyczno-kulturowych, a także: konserwacja, rewaloryzacja i porządkowanie zabytkowych obszarów i obiektów. Planuje się także zwiększenie atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych. Ponadto należy dążyć do upowszechniania wiedzy w zakresie rozpoznawania walorów i obiektów zabytkowych zlokalizowanych na terenie Gminy.

Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej polegać będzie na działaniach, podejmowanych przez organy administracji publicznej, dotyczących:

- zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- zapobiegania zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- udaremniania niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- kontroli stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- uwzględniania zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W celu dopełnienia ochrony ustala się również prowadzenie zadań z zakresu opieki nad zabytkami:

- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach;
- zabezpieczenia i utrzymania zabytków oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- korzystania z zabytków w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytkach i ich znaczeniu.

Wszystkie obiekty zabytkowe podlegają ochronie na mocy prawa, w tym ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Szczegółowe zasady zagospodarowania, w tym zakazy, nakazy, zalecenia, sprecyzowane zostaną na etapie sporządzenia aktów planowania przestrzennego.

4.7. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów są determinowane przez kilka istotnych czynników, do których należą m.in. środowisko przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe oraz komunikacja i infrastruktura techniczna. Warunkują one dalszy rozwój przestrzenny, przy jednoczesnym uwzględnieniu uwarunkowań społecznych i ekonomicznych. Określenia kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenu ma na celu przede wszystkim zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, poprzez rozwój społeczny (np. zapewnienie prawidłowego funkcjonowania usług publicznych), gospodarczy (np. wprowadzanie nowych funkcji, rozwój przedsiębiorczości i wzrost efektywności rolnictwa), rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju.

4.7.1. Osadnictwo:

- rozwój przestrzenny osadnictwa w obrębie poszczególnych miejscowości – jednostek osadniczych poprzez lokalizację zabudowy w granicach obszarów o w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w granicach poszczególnych jednostek osadniczych oraz na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, a w dalszej kolejności na pozostałych obszarach, zgodnie określonym zapotrzebowaniem na nową zabudowę;
- rozwój osadnictwa na bazie istniejącego zainwestowania poprzez: wymianę istniejącej, zużytej zabudowy, uzupełnienia na wolnych działkach lub w nowych obszarach zlokalizowanych w sąsiedztwie istniejącego zainwestowania;
- tereny osadnicze powinny stanowić przestrzeń o wysokich walorach użytkowych i estetycznych;
- nawiązanie zabudowy projektowanej do zabudowy istniejącej obejmujące w szczególności zachowanie linii zabudowy, całych obiektów oraz detali architektonicznych.

4.7.2. Mieszkalnictwo:

Gmina Żelazków położona jest w strefie podmiejskiej Kalisza, w obrębie Aglomeracji Kalisko - Ostrowskiej, co wpływa na znaczne zainteresowanie gruntami pod zabudowę mieszkaniową, szczególnie w bezpośrednim sąsiedztwie z granicami miasta. Dlatego dopuszcza się określenie, na etapie planu ogólnego gminy, wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, niż wynika to z obliczeń sformułowanych na podstawie stosownego aktu wykonawczego planu.

Opracowując plan ogólny gminy, niezbędne będzie odniesienie się do aktualnych danych statystycznych dotyczących bieżącej sytuacji demograficznej i na tej podstawie określenie potrzeb na nową zabudowę mieszkaniową w gminie Żelazków. Niemniej jednak należy również wziąć pod uwagę obecne trendy wzrostowe w liczbie mieszkańców gminy, przede wszystkim napływowych. Sytuacja ta jest związana z atrakcyjnym położeniem gminy przy

granicy z miastem Kalisz. W miarę rozwoju jednego z dwóch głównych ośrodków Aglomeracji Kalisko – Ostrowskiej, będzie wzrastać zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Dlatego należy przewidywać, że rozwój gminy Żelazków będzie w dużej mierze wynikać z napływu nowych mieszkańców, a będzie to możliwe, jeżeli będą udostępniane nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową, odpowiednio wyposażone w infrastrukturę techniczną i z dogodnym dostępem komunikacyjnym, co należy uwzględnić w dokumentach planistycznych.

Istotne w procesie kształtowania nowej zabudowy mieszkaniowej będą:

- przeciwdziałanie rozpraszaniu zainwestowania, w szczególności na tereny wartościowe przyrodniczo i potrzeba optymalnej koncentracji zabudowy oraz zachowania istniejących układów urbanistycznych,
- potrzeba uzupełnień istniejących struktur zabudowy, obejmujących tereny zainwestowane wraz z rezerwami przestrzennymi, które umożliwiają dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej poprzez kontynuację dotychczasowej struktury urbanistycznej,
- ograniczenie rozproszenia budownictwa poprzez intensyfikację wykorzystania terenów mieszkaniowych w ramach istniejącej substancji mieszkaniowej oraz wyznaczanie nowych terenów jako uzupełnienie zabudowy rozproszonej, a także zapewnienie odpowiedniego wyposażenia w usługi,
- bieżąca rozbudowa infrastruktury technicznej, zwłaszcza w zakresie systemów gospodarki wodno-ściekowej i infrastruktury komunikacyjnej,
- rozwój usług z zakresu obsługi ludności (również usług niepublicznych),
- zarezerwowanie nowych terenów dla rozwoju funkcji mieszkaniowej,
- dążenie do poprawy warunków mieszkaniowych poprzez modernizację istniejącej zabudowy mieszkaniowej, jak również realizację nowego budownictwa jednorodzinnego,
- zwiększenie atrakcyjności zamieszkania w gminie poprzez podniesienie standardu.

4.7.3. Usługi:

- wzbogacenie struktury usług publicznych i komercyjnych, a także poprawa dostępności komunikacyjnej;
- rozwój usług publicznych i komercyjnych na terenie gminy;
- rozszerzenie oferty usługowej gminy dla zapewnienia równego dostępu wszystkim mieszkańcom, zwłaszcza w zakresie usług kultury, sportu, turystyki i rekreacji;
- wykorzystanie terenów wolnych lub przekształcenia terenów zainwestowanych z uwzględnieniem nowych terenów rozwojowych, zabezpieczenie terenów przeznaczonych na cele usługowe jako uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej, tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju usług komercyjnych, a tym samym sterowanie ich rozwojem zgodnie z występującym zapotrzebowaniem, przekształcanie jakościowe istniejących obiektów i placówek usługowych.

4.7.4. Produkcja:

- przekształcenia strukturalne dotychczasowej bazy produkcyjnej, składowej i magazynowej, jak również tworzenie warunków dla powstawania nowych podmiotów gospodarczych współpracujących z istniejącymi przedsiębiorstwami;
- dążenie do wsparcia rozwoju małych i średnich podmiotów gospodarczych, wykorzystujących najnowsze i bezpieczne technologie, przyjazne dla środowiska;
- zagospodarowanie nowych terenów inwestycyjnych,
- dążenie do przyspieszenia rozwoju gospodarczego gminy poprzez pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych.

4.7.5. Rolnictwo:

- dążenie do rozwoju drobnego przetwórstwa rolno-spożywczego na terenie całej gminy, stanowiącego pożądaną kierunek specjalizacji gospodarstw rolnych zwiększający konkurencyjność i sprzyjający wdrażaniu nowych metod produkcji żywności i sposobów żywienia;
- zabezpieczenie potrzeb lokalizacyjnych dla gospodarstw drobnotowarowych na terenach przeznaczonych pod zabudowę zagrodową z niezbędną infrastrukturą techniczną.

4.7.6. Leśnictwo:

- dążenie do zgodności składu gatunkowego z gospodarczym typem drzewostanu,
- dolesianie na terenach nieużytkowanych rolniczo.

4.8. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.)

W gminie Żelazków nie przewiduje się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

4.9. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, przy czym należy uwzględnić uwarunkowania przyrodnicze, krajobrazowe oraz dotyczące ochrony zdrowia i życia ludzi.

Do kluczowych inwestycji celu publicznego zalicza się wszystkie o znaczeniu ponadlokalnym wymienione w dokumentach nadrzędnych, w tym odnoszących się do infrastruktury transportowej i technicznej.

Ponadto planuje się realizację licznych inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym, w tym m.in.:

- w zakresie infrastruktury komunikacyjnej, takich jak m.in.:
 - budowa nowych dróg gminnych w celu zapewnienia właściwej obsługi komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych,

- modernizacja lub rozbudowa dróg w obrębie terenów zabudowy istniejącej lub planowanej, sukcesywnie według potrzeb,
- realizacja tras rowerowych lub pieszo-rowerowych poprzez ich budowę, wyznaczanie lub oznakowanie,
- realizacja szlaków turystycznych przez ich wyznaczanie lub oznakowanie,
- tworzenie ogólnodostępnych parkingów;
- w zakresie infrastruktury technicznej, takich jak m.in.:
 - rozbudowa lub budowa sieci i obiektów infrastruktury wodociągowej,
 - rozbudowa lub budowa sieci i obiektów infrastruktury kanalizacyjnej,
 - realizacja nowych oraz modernizacje i remonty istniejących linii elektroenergetycznych, w tym skablowanie linii napowietrznych niskiego i średniego napięcia,
 - modernizacje i remonty oraz budowa nowych stacji transformatorowych,
 - lokalizacja OZE,
 - tworzenie zorganizowanych miejsc segregacji odpadów,
 - uzbrojenie terenów inwestycyjnych;
- w zakresie obiektów i urządzeń publicznych oraz towarzyszącej infrastruktury, takich jak m.in.:
 - budowa, modernizacja, rozbudowa, przebudowa lub doposażenie parkingów, dróg, chodników, oświetlenia ulicznego, terenów zieleni urządzonej, placów zabaw i siłowni zewnętrznych, boisk sportowych, obiektów małej architektury itp.,
 - remonty i modernizacje (w tym termomodernizacje) obiektów użyteczności publicznej,
 - realizacja infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej ogólnodostępnej,
 - realizacja systemu oznakowania i promocji dziedzictwa kulturowego,
 - odnowa i renowacja obiektów zabytkowych i historycznych.

4.10. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

4.10.1. Sieć wodociągowa

- przeprowadzenie koniecznych remontów oraz modernizacji sieci i stacji uzdatniania wody,
- w przypadku zaistniałej potrzeby, w następstwie rozwoju przestrzennego w zagospodarowywaniu nowych terenów inwestycyjnych, dla zapewnienia potrzebnej ilości i jakości wody konieczna będzie rozbudowa sieci i urządzeń wodociągowych oraz ujęć wód,
- dla zabezpieczenia jakości eksploatowanej wody należy objąć ochroną istniejące ujęcia oraz modernizować stacje uzdatniania wody,
- w przypadku ewentualnej realizacji na terenie gminy nowych ujęć wód służących do zbiorowego zaopatrywania ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarstw domowych oraz produkcji artykułów żywnościowych należy ustanowić odpowiednią strefę ochronną.

4.10.2. Sieć kanalizacyjna

- budowa niezbędnej infrastruktury kanalizacyjnej w granicach istniejących i projektowanych terenów inwestycyjnych;
- stosowanie szczelnych zbiorników bezodpływowych na obszarach przewidzianych do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną należy dopuścić wyłącznie jako rozwiązanie tymczasowe do czasu jej budowy;
- kontynuacja rozbudowy sieci i urządzeń kanalizacyjnych;
- na terenach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną objęte zbiorczą kanalizacją sanitarną postuluje się realizację przydomowych oczyszczalni ścieków;
- zapewnienie odprowadzania wód opadowych i roztopowych z utwardzonych powierzchni zanieczyszczonych, głównie na terenach zakładów przemysłowych i usługowych oraz terenach narażonych na zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego;
- w celu usunięcia substancji ropopochodnych i zawiesin z wód opadowych i roztopowych należy stosować separatory i urządzenia podczyszczające;
- należy dążyć do ograniczania powierzchni utwardzanych w celu odprowadzenia wód opadowych bezpośrednio do gruntu;
- z obszarów o zwartej zabudowie wody opadowe i roztopowe winny być odprowadzone przy pomocy kanalizacji deszczowej do cieków wodnych poprzez urządzenia podczyszczające spływające wody; nie należy wykonywać kanalizacji ogólnospławnej;
- większość wód opadowych i roztopowych na terenach wiejskich będzie odprowadzana powierzchniowo poprzez infiltrację do gruntu;
- oczyszczanie wód opadowych lub roztopowych należy przewidzieć jedynie dla dróg o powierzchniach utwardzonych oraz obszarów gdzie kanalizacja deszczowa nie istnieje;
- na projektowanych i istniejących wlotach kanalizacji deszczowej należy zamontować piaskowniki i separatory.

4.10.3. Gazownictwo

- od gazociągów ustala się wyznaczanie stref kontrolowanych oraz uwzględnienie ograniczeń z nich wynikających dla zagospodarowania terenu, zgodnie z przepisami odrębnymi i szczególnymi;
- wszelkie prace w strefach kontrolowanych mogą być prowadzone tylko po wcześniejszym uzgodnieniu sposobu ich wykonania z właściwym operatorem sieci gazowej;
- rozbudowa nowych stacji i sieci gazowych na nowych terenach inwestycyjnych;
- zaopatrzenie w gaz z sieci gazociągów odbywać się winno z zachowaniem przepisów odrębnych po uzgodnieniu z operatorem systemu dystrybucyjnego w zależności od szczegółowych warunków technicznych i ekonomicznych uzasadniających rozbudowę sieci gazowej;

- gazociągi powinny być prowadzone w liniach rozgraniczających drogi z zachowaniem stref kontrolowanych i przyłączy gazowych układanych w ziemi lub nad ziemią zgodnie z przepisami odrębnymi.

4.10.4. Elektroenergetyka

Elektroenergetyczna sieć przesyłowa:

- na terenie gminy Żelazków nie ma i nie przewiduje się lokalizacji nowych obiektów elektroenergetyki przesyłowej o napięciu 400 kV i 220 kV.

Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna:

- planowane zagospodarowanie nowych terenów powinno uwzględniać ich dostęp do sieci elektroenergetycznej i możliwość zasilania nowych odbiorców;
- dla zaopatrzenia w energię terenów planowanych pod zainwestowanie, niezbędne jest przeznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powierzchni pod stacje transformatorowe z uwzględnieniem powiązań z istniejącymi liniami elektroenergetycznymi. Realizacja nowych inwestycji elektroenergetycznych oraz usuwanie kolizji projektowanych obiektów z istniejącymi sieciami energetycznymi odbywać się musi zgodnie z przepisami odrębnymi;
- zakazuje się lokalizacji obiektów uniemożliwiających dojazd do istniejącej infrastruktury elektroenergetycznej ciężkim sprzętem transportowym;
- zakazuje się sadzenia drzew i krzewów na trasach elektroenergetycznych linii kablowych oraz roślin o wysokości większej niż 2m w maksymalnej fazie wzrostu na trasach linii napowietrznych;
- projektowane sieci elektroenergetyczne SN i nn oraz stacje transformatorowe należy realizować sukcesywnie. Sieci prowadzić w liniach rozgraniczających dróg;
- wokół istniejących i projektowanych napowietrznych linii elektroenergetycznych wyznacza się pasy technologiczne, w poziomie, zgodnie z wytycznymi gestora sieci w oparciu o przepisy odrębne;
- w obrębie ww. pasów technologicznych obowiązują zakazy i nakazy, zgodnie z przepisami odrębnymi i szczególnymi.

4.10.5. Ciepłownictwo

- modernizacja źródeł ciepła oraz stopniowa ich wymiana na zasilane paliwem ekologicznym,
- wykorzystywanie odnawialnych źródeł ciepła w postaci geotermiki ziemi, pomp ciepłych i kolektorów słonecznych.

4.10.6. Telekomunikacja

- modernizacja i rozbudowa istniejącego systemu łączności poprzez zwiększanie zasięgu telefonii komórkowej, rozszerzanie dostępu do szerokopasmowego i bezprzewodowego Internetu oraz lokalizację sieci regionalnych.

4.10.7. Zagospodarowanie odpadów

- realizacja gospodarki odpadami w oparciu o regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Żelazków, z uwzględnieniem segregacji odpadów i właściwego zabezpieczenia odpadów niebezpiecznych;
- dążenie do stosowania technologii bezodpadowych i małodopadowych lub zapewniających maksymalne gospodarcze wykorzystanie odpadów.

4.10.8. Układ drogowyDroga krajowa:

- przy lokalizowaniu obiektów budowlanych sąsiadujących z drogą krajową nr 25 należy uwzględnić strefę uciążliwości drogi. Odległości negatywnego oddziaływania związanego z ruchem drogowym od zewnętrznej krawędzi jezdni drogi krajowej należy przyjąć z map akustycznych sporządzonych dla sieci dróg krajowych;
- obiekty budowlane nie wymagające ochrony akustycznej należy lokalizować w odległościach wynikających z przepisów odrębnych;
- wprowadza się zakaz umieszczania urządzeń reklamowych i szyldów skierowanych do użytkowników drogi krajowej lub mogących rozpraszać uwagę użytkowników tej drogi. Zakaz obejmuje urządzenia reklamowe i szyldy wolnostojące oraz umieszczane na dachach i elewacjach budynków lub obiektach małej architektury.
- oświetlenie terenów położonych przy drodze krajowej należy zaprojektować w taki sposób, aby nie nastąpiło zjawisko oślnienia użytkowników tej drogi.

Droga wojewódzka:

- zapewnienie dostępności terenów do dróg wojewódzkich poprzez wewnętrzne układy komunikacyjne połączone z tą drogą poprzez drogi niższej kategorii, a w przypadku ich braku bezpośrednio z drogi wojewódzkiej, za pomocą istniejących i projektowanych zjazdów z tej drogi.

Drogi powiatowe:

- wykonywanie bieżących remontów i modernizacji oraz dostosowanie do aktualnych klas technicznych w celu unowocześnienia coraz bardziej obciążonej sieci drogowej;
- na terenach zwartej zabudowy należy przewidzieć wykonanie chodników, ścieżek rowerowych (zgodnie z programem zarządcy dróg), parkingów dla samochodów osobowych oraz uregulowania odwodnień w oparciu o system kanalizacji deszczowej na terenach zabudowy.

Drogi gminne:

- zachowanie i przeprowadzenie remontów istniejących dróg gminnych, a także rozbudowę sieci dróg lokalnych wraz z rozwojem przestrzennym poszczególnych terenów inwestycyjnych;
- planowanie nowych odcinków dróg w sposób minimalizujący negatywne oddziaływanie hałasu na istniejące i planowane obszary podlegające ochronie akustycznej;
- na obszarze gminy należy przewidzieć lokalizację zintegrowanego węzła przesiadkowego, obejmującego przystanki komunikacji autobusowej oraz parkingi

dla samochodów i rowerów, służącego integracji transportu publicznego i indywidualnego.

4.10.9. Infrastruktura społeczna

- planowanie miejsc przeznaczonych pod realizację nowych budynków lub mieszkań komunalnych/socjalnych oraz modernizacja i remonty istniejących budynków i lokali komunalnych,
- rozbudowę i modernizację zaplecza sportowego placówek oświatowych,
- w oparciu o diagnozowane cyklicznie potrzeby budowa nowych placówek opieki dla najmłodszych, rozbudowa, modernizacja i doposażenie istniejących placówek oświatowych, kulturalnych i bibliotek,
- tworzeniem, modernizacją i doposażeniem świetlic wiejskich.

4.11. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Elektrownie wiatrowe

W granicach gminy Żelazków istnieje turbin wiatrowa wytwarzająca energię elektryczną o mocy przekraczającej 500 kW w miejscowości Goliszew. Dopuszcza się również zakładanie pojedynczych wiatrowych elektrowni przydomowych, wytwarzających energię elektryczną o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji na potrzeby własne inwestora.

Biogazownie

W granicach gminy Żelazków nie wyznacza się terenów pod biogazownie.

Farmy fotowoltaiczne

Na terenie gminy Żelazków nie wyznaczono samodzielnych terenów wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW. Lokalizacja takich instalacji jest możliwa na terenach przeznaczonych pod tereny produkcji, składów i magazynów lub usług/ tereny aktywizacji gospodarczej w opracowaniach planistycznych. Strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu powinny się zamykać w granicach terenu.

Elektrownie wodne

W granicach gminy Żelazków nie przewiduje się lokalizacji elektrowni wodnych o mocy przekraczającej 500kW.

4.12. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Dopuszcza się lokalizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z uwzględnieniem przepisów odrębnych, w tym zakazów i ograniczeń obowiązujących dla poszczególnych form ochrony.

Lokalizowanie i funkcjonowanie obiektów kwalifikujących się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko powinno odbywać się przy zapewnieniu takiego ich usytuowania oraz z zastosowaniem takich rozwiązań technicznych, technologicznych lub organizacyjnych, które zapobiegną rozprzestrzenianiu się czynników uciążliwych na okoliczne tereny zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi (w szczególności mieszkalnej, mieszkalno-usługowej zamieszkania zbiorowego, przeznaczonej na pobyt dzieci i młodzieży, opieki zdrowotnej) oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, jak również pozwolą uniknąć zagrożeń, dla jakości produktów rolnych, sadowniczych lub ogrodniczych (w szczególności uprawianych z docelowym przeznaczeniem do spożycia przez ludzi) na pobliskich terenach.

Ostateczna realizacja danego przedsięwzięcia uzależniona będzie od wpływu planowanej działalności na środowisko i warunki życia ludzi, który określić należy na podstawie stosownych dokumentów z zakresu ocen oddziaływania na środowisko.

4.13. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

W odniesieniu do gruntów rolnych i leśnych ochrona przed zmianami sposobu użytkowania odbywa się zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Dodatkowo zapewnienie statusu ochronnego lasów oraz zasady gospodarowania zasobami leśnymi będą odbywać się w oparciu o regulacje zawarte w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach.

W zakresie rolniczej przestrzeni produkcyjnej działania polityki przestrzennej dotyczą:

- ochrony dużych kompleksów gleb o dobrej bonitacji, poprzez minimalizację przeznaczenia na cele nierolnicze terenów o najwyższej przydatności rolniczej, tj. gruntów chronionych klas bonitacyjnych – dla obszarów położonych poza terenami kontynuacji zabudowy i terenami rozwojowymi miejscowości oraz poza terenami kluczowymi dla rozwoju potencjału gospodarczego,
- przeciwdziałanie nadmiernej intensyfikacji produkcji rolnej oraz nadmiernemu stosowaniu środków ochrony roślin i nawozów, a także ochrona przed niewłaściwą agrotechniką
- przeciwdziałanie erozji gleb, poprzez właściwą gospodarkę rolną i wprowadzanie zieleni śródpolnej na terenach potencjalnie erodowanych,
- kształtowania krajobrazu terenów otwartych poprzez zadrzewienia, zakrzewienia śródpolne,
- zakładania oczek śródpolnych, stawów,

Dla leśnej przestrzeni produkcyjnej zakłada się podtrzymanie ekologicznych funkcji lasów oraz prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej m.in. poprzez:

- zrównoważone kształtowanie leśnej przestrzeni produkcyjnej poprzez racjonalne wykorzystanie gospodarcze lasów do tego predysponowanych (bilansowanie zrębów z odnowieniami),
- minimalizacji przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne,
- dolesienia nieużytków lub terenów nieprzydatnych rolniczo,

- ochrona lasów ważnych dla funkcjonowania systemu przyrodniczego gminy, tzn. wchodzących w skład ponadlokalnych korytarzy ekologicznych (ograniczenie ewentualnej wycinki tylko do inwestycji celu publicznego lub w przypadku uzasadnionego interesu publicznego i społecznego),
- dążenia do przebudowy monokultur leśnych,
- zalesienie gruntów porolnych powinno sprzyjać tworzeniu zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy rolno-leśnej. Gmina Żelazków należy do gmin o wysokich preferencjach zalesieniowych.

4.14. Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Przekształceniom funkcjonalno-przestrzennym będą podlegały obszary, dla których dokumenty planistyczne, takie jak plan ogólny gminy oraz miejscowe planu zagospodarowania przestrzennego będą przewidywały zmianę funkcji na zgodną z polityką przestrzenną gminy. Sytuacja ta może dotyczyć terenów do tej pory rolnych, niezainwestowanych lub zagospodarowanych tymczasowo w granicach obszarów uzupełnienia zabudowy określonych w planie ogólnym gminy.

Celem działań rehabilitacyjnych jest dostosowanie istniejących terenów zabudowy do współczesnych wymogów i potrzeb, poprawienie warunków życia oraz podniesienie atrakcyjności przestrzeni poprzez poprawę estetyki i standardu technicznego budynków i wykreowanie przestrzeni publicznych. Działania takie należy podjąć w wymagających tego zespołach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jak i siedliskowej. Działania rehabilitacyjne są utożsamiane obecnie z rewitalizacją. Rewitalizacja jako działanie skupione na ożywieniu zdegradowanych obszarów, dodające tym obszarom nowych wartości, będzie podejmowana zgodnie z programami rewitalizacji, uchwalanymi przez Radę Gminy.

Nie wskazuje się terenów, które należałoby poddać rekultywacji, czy remediacji.

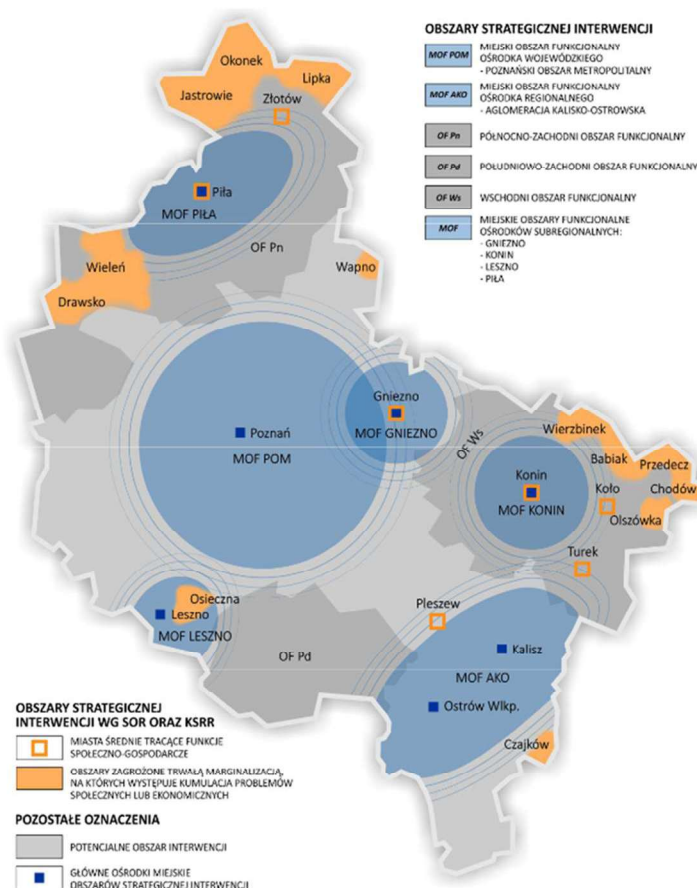
5. Obszary strategicznej interwencji

Obszary Strategicznej Interwencji zostały zdefiniowane w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Są to „określone w strategii rozwoju obszary o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne”.

W Strategii Wielkopolska 2030 obszary strategicznej interwencji wynikają z połączenia podejść: regionalnego i krajowego. Wymiar krajowy został przedstawiony w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR). Natomiast wymiar regionalny jest określony w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wskazane w tym dokumencie obszary strategicznej interwencji (OSI) stanowią podstawę pozwalającą powiązać cele rozwojowe Strategii Wielkopolska 2030 z typami

poszczególnych obszarów. Wyodrębnione zostały obszary o najintensywniejszej sile oddziaływania miast na otoczenie, w których obserwować można wyraźne powiązania funkcjonalno-przestrzenne. Należą do nich miejskie obszary funkcjonalne (MOF).

Gmina Żelazków nie jest położona w zasięgu żadnego OSI państwa, natomiast na poziomie regionalnym znajduje się w granicach miejskiego obszaru funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

Ryc.5.1. Obszary strategicznej interwencji określone w Strategii Wielkopolska 2030.

Źródło: Strategia Wielkopolska 2030.

W Strategii Wielkopolska 2030 wpisano zakres działań ukierunkowanych na realizację celów strategicznych określonych w tym dokumencie dla województwa wielkopolskiego, w tym szczegółowo opisano działania dla poszczególnych miejskich ośrodków funkcjonalnych. Poniższa rycina obrazuje kierunki dla MOF Aglomeracji Kalisko – Ostrowskiej.

Aglomeracja Kalisko-Ostrowska

Aglomeracja Kalisko-Ostrowska (AKO) to zespół gmin i powiatów powiązanych funkcjonalnie z Kaliszem i Ostrowem Wielkopolskim, tworzących dwubiegunowy ośrodek regionalny, położony w południowo-wschodniej części województwa. AKO oferuje usługi wyższego rzędu, stanowiące istotne uzupełnienie oferty stolicy województwa. Potencjał społeczno-gospodarczy tego obszaru oraz zewnętrzne powiązania wynikające z położenia pomiędzy trzema ośrodkami metropolitalnymi: Poznaniem, Wrocławiem i Łodzią, odgrywają zasadniczą rolę w stymulowaniu rozwoju tej części regionu. Atutami AKO są zasoby gospodarcze i społeczne (m.in. koncentracja podmiotów gospodarczych, miejsce lokalizacji największych pracodawców, usług specjalistycznych), zasoby środowiska kulturowego i przyrodniczego (m.in. liczne obiekty kultury, tereny rekreacyjno-turystyczne i miejsca imprez kulturalnych). Strategiczne znaczenie dla rozwoju obszaru mają istniejące i planowane elementy systemów komunikacji i infrastruktury transportowej (drogowej i kolejowej) z uwagi na zróżnicowaną ich dostępność w AKO. Ponadto problemy rozwojowe stanowią niekorzystne trendy demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa, zróżnicowany poziom rozwoju w poszczególnych gminach Aglomeracji, niebezpieczeństwo powodzi, niewystarczający dostęp gospodarstw domowych do infrastruktury wodnej i kanalizacyjnej.

KLUCZOWE KIERUNKI DZIAŁAŃ

WZROST GOSPODARCTWA WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW	• podnoszenie i promocja atrakcyjności inwestycyjnej jako jedne z elementów kształtujących aktywność gospodarczą i konkurencyjność AKO • podniesienie atrakcyjności lokalnego rynku pracy jako narzędzia przeciwdziałającego emigracji zarobkowej • promowanie i wspieranie samozatrudnienia, m.in. przez opracowanie atrakcyjnej oferty instrumentów finansowych • podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej szkół do lokalnego rynku pracy, w tym wymagań wysokotechnologicznego przemysłu, wsparcie rozwoju infrastruktury edukacyjnej wysokiej jakości, upowszechnienie kształcenia ustawicznego, dualnego i zawodowego • podnoszenie jakości życia ludzi młodych stanowiących potencjał (zasoby pracy) dla rozwoju gospodarki kreatywnej i innowacyjnej • wzmocnienie potencjału IOB i zapewnienie przedsiębiorcom szerokiego wachlarza usług doradczych dla MŚP i rzemiosła • wsparcie działalności klastrowej, w tym klastra lotniczego i spożywczego • mobilizacja współpracy nauki i biznesu, zwiększenie zainteresowania sektora prywatnego działalnością B+R, rozwój szkolnictwa wyższego AKO • wsparcie rzemiosła przez rozwój edukacji, produkcji i usług związanych z tym sektorem, wykorzystanie potencjału Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Kaliszu
ROZWOJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU	• rozwój usług wyższego rzędu stanowiących istotne uzupełnienie oferty stolicy województwa, dotyczących w szczególności obsługi biznesu, usług kulturalnych, specjalistycznej opieki zdrowotnej • rozwój usług społecznych • upowszechnienie programów profilaktycznych i rehabilitacyjnych dla poprawy stanu zdrowia mieszkańców AKO • rozwój obsługi turystycznej z poszanowaniem dziedzictwa przyrodniczego i stworzenie produktu kulturalno-turystycznego AKO • wykorzystanie potencjału przyrodniczego przez modernizację dróg wodnych dla celów turystycznych, wykorzystanie walorów nadrzecznych na potrzeby rekreacyjno-wypoczynkowe
ROZWOJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI	• rozwój systemu komunikacji i infrastruktury transportowej • zapewnienie sprawnego i bezpiecznego połączenia pomiędzy dwoma rdzeniami Aglomeracji wzmacniających integrację AKO, m.in. przez budowę obwodnicy miasta Kalisza w ciągu DK nr 25; modernizację i rozbudowę DK nr 12 i 25; • dążenie do lepszego skomunikowania AKO z Poznaniem przez budowę drogi S11 oraz zwiększenie liczby połączeń kolejowych między Kaliszem a Poznaniem • rozwój linii Kolei Dużych Prędkości „Y” w wariantcie uwzględniającym rozgałęzienie na obszarze Aglomeracji • wzmacnianie wewnętrznej spójności komunikacyjnej AKO przez rozwój lokalnej infrastruktury drogowej, rozwój transportu niskoemisyjnego,

	tworzenie sieci ścieżek rowerowych, uruchomienie kolei aglomeracyjnej, rozwój sieci komunikacji autobusowej, integrację systemów transportu zbiorowego i budowę węzłów przesiadkowych ▪ budowa multimodalnego węzła transportowego i centrum logistycznego o szerokim zasięgu ▪ rozwój portu lotniczego Michałów przez integrację funkcji sportowo-rekreacyjnych z obsługą ruchu lotniczego prywatnego i komercyjnego ze szczególnym uwzględnieniem lotnictwa biznesowego ▪ wsparcie kształtowania zielonego pierścienia AKO w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom suburbanizacji ▪ wyposażenie i integracja służb zaangażowanych w usuwanie skutków klęsk żywiołowych i środowiskowych oraz inwestycje w systemy wykrywania zagrożeń ▪ przeciwdziałanie suszy i powodzi – wzrost retencji wody, w tym budowa Zbiornika Wielowieś Klasztorna na rzece Prośnie ▪ poprawa jakości powietrza, m.in. przez działania na rzecz efektywności energetycznej i rozwój alternatywnych źródeł energii ▪ rozwój inicjatyw klastrowych w sektorze energetycznym, w tym dalsza rozbudowa Ostrowskiego Rynku Energii jako narzędzia do osiągnięcia samowystarczalności energetycznej ▪ zwiększenie efektywności gospodarki wodno-ściekowej i inwestycji w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną
WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM	▪ prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej, w tym mieszkaniowej ▪ rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz obszarów o wysokich wartościach historycznych i kulturowych ▪ wzrost wykorzystania nowoczesnych technologii w usługach ▪ rozwój współpracy w ramach ZIT AKO przez włączenie partnerów społecznych i gospodarczych w działania rozwojowe obszaru, rozwój współpracy na wszystkich szczeblach administracji

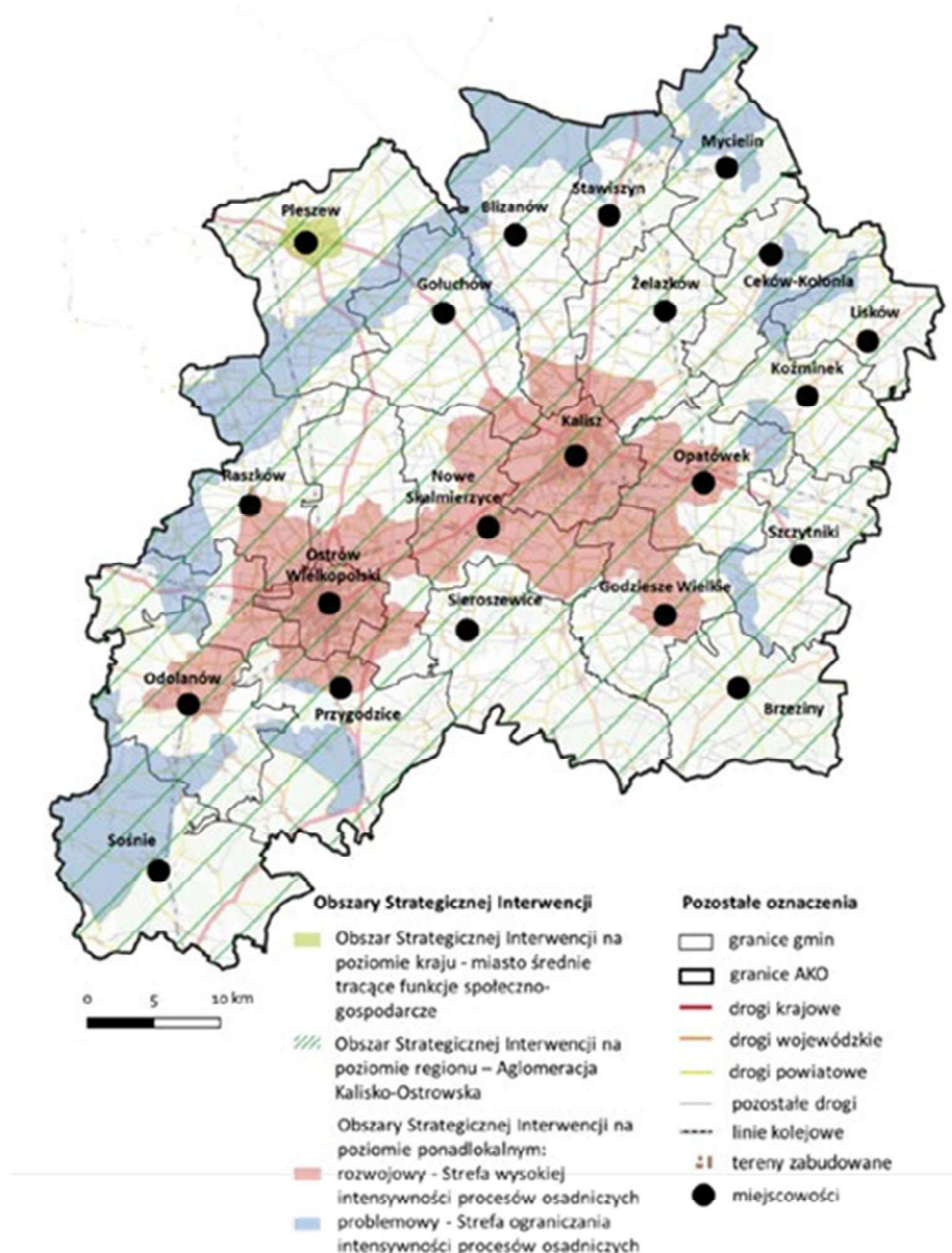
Natomiast w ramach w Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku określono dwa możliwe rodzaje OSI o randze ponadlokalnej:

1. obszary rozwojowe, które wyróżniają się szczególnymi potencjałami rozwojowymi (tj. bieguny wzrostu, obszary tematyczne lub klastry zaawansowanych technologii), które w wyniku interwencji mogą kształtować przewagi konkurencyjne;
2. obszary problemowe, które charakteryzują się niekorzystnymi zjawiskami w sferze społecznej, ekonomicznej lub przyrodniczej, wymagające interwencji nakierowanej na przełamanie barier rozwojowych.

Przy czym jako OSI o charakterze rozwojowym, wyznacza się Strefę wysokiej intensywności procesów osadniczych, a jako OSI o charakterze problemowym Strefę ograniczania intensywności procesów osadniczych.

Fragment południowo-zachodni gminy Żelazków znalazł się w zasięgu Strefy wysokiej intensywności procesów osadniczych, która obejmuje miasta Kalisz i Ostrów Wielkopolski oraz ich najbliższe otoczenie, stanowiące obszar najwyższej intensywności przekształceń społeczno-gospodarczych i funkcjonalno-przestrzennych, związanej przede wszystkim ze zmianami sposobu użytkowania terenów rolniczych na funkcje mieszkaniowe, usługowe i produkcyjne. W efekcie występuje tu koncentracja obiektów i usług rangi ponadlokalnej oraz koncentracja rozwoju podstawowych funkcji inwestycyjnych (mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej). Obszar ten uzyska pełną funkcjonalność rozwojową w wyniku działań przewidzianych w Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Tym samym przekłada się to na wyznaczenie terenów w bezpośrednim sąsiedztwie Kalisza jako przewidzianych pod rozwój osadnictwa.

W oparciu o zapisy ustawy o samorządzie gminnym, istnieje możliwość wyznaczenia obszarów strategicznej interwencji na poziomie lokalnym. Biorąc pod uwagę przedstawione w diagnozie sytuację problemową oraz możliwości rozwojowe w gminie Żelazków, a także pozostałe dokumenty strategiczne wyższego rzędu, obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy są spójne z wyznaczonymi w strategii ponadlokalnej i regionalnej. Przy czym istotne jest, aby obszarem działań rozwojowych i podejmowania wysiłków w celu rozwoju społeczno-gospodarczego był cały obszar gminy Żelazków, w granicach administracyjnych, a efekty tych działań były odczuwane przez mieszkańców wszystkich miejscowości. Niemniej jednak impulsem do rozwinięcia wachlarza możliwości rozwojowych dla gminy jest niewątpliwie rozwój terenów osadniczych przy granicy z Kaliszem.

Ryc.5.2. Obszary strategicznej interwencji w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

Źródło: Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku.

6. System wdrażania i monitorowania strategii

Obowiązkowym i niezwykle istotnym elementem każdej strategii rozwoju jest system jej realizacji. Głównym zadaniem dobrze opracowanego systemu wdrażania jest umożliwienie efektywnego realizowania założeń strategicznych, które wyrażone zostały w formie wizji rozwoju a następnie w postaci celów oraz kierunków działania. W głównej mierze skupia się on na mechanizmach i narzędziach oraz wskazuje konkretne podmioty odpowiedzialne za realizację wskazanych w treści strategii celów i działań. Strategia rozwoju gminy Żelazków przyjęła perspektywę czasową do 2036 r., czyli obejmuje najbliższe 10 lat, w związku z czym system jej wdrażania zostanie rozłożony na te właśnie lata. Wskazane kierunki działań i przedsięwzięcia zostaną uporządkowane według hierarchii, na podstawie której zostanie sporządzony harmonogram działań. Harmonogram ten będzie pełnił rolę swobodnego planu operacyjnego, mającego na celu uszczegółowienie realizacji określonych kierunków działań zgodnie z ustaloną hierarchią. Dokument powinien zawierać kompletną listę projektów i przedsięwzięć wynikających z wytyczonych kierunków, określenie ram czasowych ich realizacji, a także wskazanie odpowiedzialnych jednostek organizacyjnych lub stanowisk w gminie Żelazków. Przyjęty plan działań należy opracować w ciągu sześciu miesięcy od momentu zatwierdzenia strategii rozwoju. Kolejnym etapem będzie uwzględnienie wszystkich działań, projektów i przedsięwzięć w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Żelazków. Jako że prognoza ta jest dokumentem obowiązkowym na mocy odrębnych przepisów, jej zapisy określą skalę wydatków niezbędnych do realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Ostatnim krokiem będzie włączenie poszczególnych przedsięwzięć inwestycyjnych do budżetu gminy na konkretne lata. Dzięki temu gmina będzie mogła systematycznie realizować projekty i przedsięwzięcia wynikające z wytyczonych kierunków działań, co umożliwi osiągnięcie celów operacyjnych i strategicznych oraz ostatecznie zrealizowanie wizji rozwoju gminy Żelazków.

Istotnym elementem z punktu widzenia systemu wdrażania jest także określenie struktury podmiotów zaangażowanych w cały proces związany z realizacją założeń strategii. W głównej mierze nadzór sprawować będą przede wszystkim władze lokalne, w postaci przedstawicieli wybieranych przez mieszkańców – Wójta oraz Radę Gminy Żelazków, którzy są bezpośrednio odpowiedzialni za realizację celów określonych w strategii. Dodatkowym elementem może być powołanie przez Wójta jako organu wykonawczego, specjalnego zespołu koordynującego ds. wdrażania strategii wraz z pełnomocnikiem na jego czele. Zespół ten miałby wykonywać zadania z zakresu nadzorowania systemu wdrażania poprzez ustalanie między innymi planów działań na kolejne lata, kontrolowanie zawierania ich ustaleń w wieloletniej prognozie finansowej oraz następnie w budżecie gminy. Wśród obowiązków znalazłaby się również konieczność organizowania spotkań podczas których podejmowano by wszelkie decyzje strategiczne wynikające z samej strategii, monitorowano postępy i osiąganie konkretnych kierunków działania, a także wskazywano ewentualne zmiany w strategii związane z jej ewaluacją. Zespół wraz z pełnomocnikiem może również podejmować współpracę z innymi podmiotami, które będą zainteresowane rozwojem gminy Żelazków. Wśród potencjalnych podmiotów wymienić należy

między innymi: Urząd Gminy Żelazków, Zarząd Dróg Powiatowych, lokalnych przedsiębiorców, OSP, Urząd Marszałkowski, stowarzyszenia lokalne, związki międzygminne, sąsiednie samorządy, spółki komunalne czy NGO.

Zaraz po ustaleniu systemu wdrażania strategii kluczowe jest określenie metody monitorowania wprowadzonych ustaleń oraz osiąganych postępów. Może ono opierać się na zestawie konkretnych wskaźników, sporządzanych raportach oraz przeprowadzanych ewaluacjach. Ten krok jest niezmiernie istotny ze względu na dynamiczne zmiany trendów oraz zewnętrzne uwarunkowania, które mają znaczny wpływ na rozwój gminy. Aby inwestycyjne przedsięwzięcia wynikające ze strategii były realizowane w sposób racjonalny, należy równocześnie zadbać o ciągłe śledzenie postępów oraz ocenę późniejszych skutków podejmowanych działań. Monitoring umożliwia również dostosowanie strategii do pojawiających się nowych warunków rozwojowych. W sytuacji, gdy pojawią się nowe lub dodatkowe uwarunkowania, niektóre przedsięwzięcia mogą stracić na znaczeniu lub zmienić swoją pozycję we wcześniej przyjętej hierarchii, co jeszcze bardziej podkreśla potrzebę nieprzerwanej kontroli. Systematyczność monitoringu przez cały okres realizacji strategii jest kluczowa, aby ostatecznie osiągnąć przyjętą wizję rozwoju.

Monitoring Strategii Rozwoju Gminy Żelazków do 2036 r. będzie polegał na corocznej ocenie aktualności przyjętego planu działań, z uwzględnieniem ewentualnych modyfikacji. Wyniki tej oceny znajdą odzwierciedlenie w Raporcie o stanie gminy, który zgodnie z Ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, musi być przedkładany przez Wójta do 31 maja każdego roku. Raport ten stanowi podsumowanie realizowanych polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy oraz budżetu obywatelskiego z poprzedniego roku. W zakresie monitoringu strategii część Raportu o stanie gminy zostanie dedykowana ocenie aktualności planu działań, przybierając formę Raportu z monitoringu. Dokument ten będzie zawierał opisy zrealizowanych inwestycji i przedsięwzięć w ramach poszczególnych kierunków działań oraz celów strategicznych. Zastosowane zostaną również miary w postaci wskaźników, za pomocą których ustalane będą postępy związane z konkretnymi kierunkami działań.

Poniższa tabela określa rodzaje wskaźników obrazujących postęp w realizacji założonych kierunków działań.

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźniki osiągnięcia zamierzonych działań
I CEL GOSPODARCZY		
1.1. Rozwój nowoczesnego rolnictwa	1.1.1. Wspieranie nowoczesnych rozwiązań w indywidualnych gospodarstwach rolniczych 1.1.2. Organizacja szkoleń dla rolników indywidualnych z zakresu ekologicznych systemów upraw oraz prowadzenia hodowli zwierząt	- Liczba zorganizowanych szkoleń dla rolników indywidualnych (szt.), - Liczba zarejestrowanych gospodarstw agroturystycznych na terenie gminy (szt.)

	1.1.4. Wspieranie rozwoju agroturystyki, jako jednej z form wypoczynku weekendowego	
1.2. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	1.2.1. Tworzenie produktów lokalnych i ich promocja podczas organizowanych jarmarków, festynów i innych wydarzeń kulturalnych 1.2.2. Tworzenie nowych terenów działalności gospodarczych 1.2.3. Dostęp mieszkańców do kształcenia zawodowego odpowiadającego lokalnemu rynkowi pracy 1.2.4. Promocja gminy jako miejsca do inwestowania	- Liczba nowych inwestycji na terenie gminy (szt.), - Liczba udzielonych dotacji lub form wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców (szt.), - Powierzchnia nowych terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą (ha), - Liczba nowo utworzonych działalności gospodarczych (szt.), - Liczba pozyskanych inwestorów (szt.),
1.3. Dostęp do innowacji i nowych technologii	1.3.1. Rozwój nowoczesnych technologii w edukacji 1.3.2. Rozwój infrastruktury cyfrowej (szybki internet, e-usługi). 1.3.3. Organizacja kursów i warsztatów z programów cyfrowych, 1.3.4. Nawiązywanie partnerstw z uczelniami i instytucjami badawczymi.	- Liczba wdrożonych technologii w placówkach edukacyjnych (szt.),
II CEL PRZESTRZENNY		
2.1. Poprawa dostępności komunikacyjnej	2.1.1. Modernizacja, rozbudowa i budowa dróg na terenie gminy, w szczególności dróg lokalnych 2.1.2. Budowa sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą 2.1.3. Poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszych poprzez budowę chodników 2.1.4. Tworzenie nowych połączeń komunikacją publiczną z Kaliszem oraz pomiędzy poszczególnymi wsiami 2.1.5. Powiązanie komunikacji publicznej gminy z węzłami	- Długość wybudowanych/modernizowanych dróg lokalnych (km), - Długość nowych chodników (km), - Długość wybudowanych ścieżek rowerowych (km), - Liczba wybudowanych elementów infrastruktury towarzyszącej ścieżkom rowerowym (szt.) - Liczba połączeń komunikacji publicznej (szt.)

	przesiadkowymi na kolej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej	
2.2. Rozbudowa infrastruktury technicznej	2.2.1. Budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej 2.2.2. Wsparcie budowy przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków w miejscowościach, gdzie brak jest technicznych możliwości podłączenia kanalizacji sanitarnej 2.2.3. Budowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie wszystkich miejscowości gminy 2.2.4 Budowa, przebudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody 2.2.5. Budowa, przebudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków	- Długość wybudowanej/przebudowanej sieci kanalizacyjnej (km) - Liczba wspartych przydomowych oczyszczalni ścieków (szt.), - Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej (km), - Liczba nowych i zmodernizowanych stacji uzdatniania wody (szt.), - Liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków (szt.),
2.3. Kompleksowe zagospodarowanie przestrzenne	2.3.1. Opracowanie planu ogólnego gminy 2.3.2. Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących całe jednostki osadnicze 2.3.3. - Wyznaczenie w dokumentach planistycznych terenów przeznaczonych pod lokalizację OZE z wyłączeniem gruntów rolnych najwyższych klas przydatności rolniczej 2.3.4. Ochrona w planach miejscowych Doliny Świędźni	- Powierzchnia terenów przeznaczonych pod OZE (ha), - Powierzchnia terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (ha) - Liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących Dolinę Świędźni (szt.)
III CEL SPOŁECZNY		
3.1. Podniesienie jakości życia	3.1.1. Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących gminnych obiektów użyteczności publicznej, w tym: świetlic wiejskich, sal gimnastycznych, budynków OSP 3.1.2. Budowa nowych, rozbudowa, modernizacja i doposażenie placówek	- Liczba nowych obiektów sportowych (szt.), - Liczba specjalistów świadczących usługi w ośrodkach zdrowia (os.), - Liczba nowych i zmodernizowanych placówek edukacyjnych (szt.),

	edukacyjnych (szkół, przedszkoli, żłobków) 3.1.3. Rozwój infrastruktury sportowej w tym: budowa, rozbudowa i przebudowa boisk sportowych, budowa siłowni zewnętrznych 3.1.4. Wsparcie programów termomodernizacji budynków i wymiany pieców na paliwo stałe 3.1.5. Edukacja prozdrowotna dla mieszkańców gminy 3.1.6. Zwiększenie oferty specjalistycznej ośrodka zdrowia	- Liczba nowych i zmodernizowanych świetlic wiejskich, budynków OSP (szt.), - Liczba budynków po termomodernizacji (szt.)
3.2. Integracja społeczności lokalnej	3.2.1. Współpraca z lokalnymi NGO oraz partnerami publicznymi i prywatnymi z kraju i zagranicy na rzecz rozwoju lokalnego i wymiany doświadczeń poprzez: wizyty studyjne, wymianę młodzieży, organizację seminariów i konferencji 3.2.2. Wspieranie działania klubu sportowego poprzez powierzanie zadań publicznych w zakresie sportu i kultury fizycznej na terenie gminy 3.2.3. Organizowanie cyklicznych wydarzeń, festynów na terenie gminy 3.2.4. Wspieranie działania Kół Wiejskich i OSP 3.2.5. Tworzenie centrów inicjatyw społecznych	- Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych i sportowych (szt.), - Liczba uczestników wydarzeń lokalnych (os.), - Liczba współpracujących organizacji NGO (szt.)
3.3. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego	3.3.1. Szkolenia dla osób chcących zdobyć nowe kwalifikacje (we współpracy ze Starostwem Powiatowym i PUP) 3.3.2. Wyrównywanie poziomu nauczania poprzez dodatkowe zajęcia pozalekcyjne	- Liczba zrealizowanych w gminie programów profilaktycznych (szt.)

	3.3.4. Zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży promujące aktywność i rozwijanie zdolności	
IV CEL ŚRODOWISKOWY		
4.1. Poprawa stanu środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym	4.1.1. Rozwój systemu monitoringu jakości powietrza 4.1.2. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej 4.1.3. Stosowanie odnawialnych źródeł energii do ogrzewania i zasilania w energię budynków publicznych 4.1.4. Wprowadzanie i promocja programów wspierających wymianę źródeł ciepła oraz termomodernizację budynków 4.1.5. Wspieranie działań i rozwijanie współpracy na rzecz ochrony zasobów wód gruntowych poprzez zahamowanie lub spowolnienie tempa ich ubytku 4.1.6. Tworzenie systemu małej retencji 4.1.7. Stosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury	- Liczba zainstalowanych urządzeń monitorujących jakość powietrza (szt.), - Powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji (m²), - Liczba budynków zasilanych energią z OZE (szt.), - Średni roczny spadek poziomu wód gruntowych na danym obszarze (cm/rok). - Liczba zrealizowanych projektów małej retencji (szt.),
4.2. Rozwój walorów przyrodniczych	4.2.1. Promocja walorów przyrodniczych gminy 4.2.2. Wspieranie ekologicznych rozwiązań w indywidualnych gospodarstwach rolniczych 4.2.3. Edukacja ekologiczna w placówkach oświatowych 4.2.4. Stosowanie rozwiązań ekologicznych, wprowadzanie bioróżnorodności i wykorzystywanie naturalnych powiązań przyrodniczych przy modernizacji i tworzeniu nowych przestrzeni publicznych (placów zabaw, boisk, parków, ścieżek)	- Liczba zrealizowanych programów edukacji ekologicznej (szt.), - Powierzchnia nowych terenów zielonych (ha), - Liczba nasadzonych drzew i krzewów (szt.),

Oprócz monitoringu, strategia będzie poddawana ewaluacji, której celem jest ocena skuteczności realizacji jej założeń oraz możliwość wprowadzenia odpowiednich korekt. Wyróżnia się różne rodzaje ewaluacji, jednak w przypadku gminy Żelazków będzie ona dostosowana do okresu podejmowanych działań, które poddawane są ocenie. W związku z tym rozróżnia się ewaluację przed wdrożeniem strategii, w trakcie jej realizacji oraz po jej zakończeniu. Ewaluacja Strategii Rozwoju Gminy Żelazków na lata 2026 - 2036 r. skoncentruje się na analizie realizacji strategii w połowie okresu strategicznego (po 5 latach) oraz po jego zakończeniu (po 10 latach). Taki podział pozwoli na wprowadzenie ewentualnych zmian w planach działania, gdy pojawią się nowe uwarunkowania zewnętrzne, oraz umożliwi ocenę postępów we wdrażaniu ustaleń strategii. W analizie wykorzystane zostaną również wcześniej wskazane wskaźniki dostosowane do konkretnych działań i przedsięwzięć, a w przypadku kierunków działań, których ocena ilościowa jest niemożliwa, konieczne będzie określenie ich poziomu realizacji w formie opisowej.

7. Ramy finansowe i źródła finansowania

Realizacja wizji rozwoju określonej w strategii wymaga osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych oraz wdrożenia odpowiednich kierunków działań i konkretnych przedsięwzięć. Jest to jednak bezpośrednio uzależnione od dostępnych zasobów finansowych zarówno gminy, jak i innych podmiotów funkcjonujących na jej obszarze. Niestety, współczesne gminy często borykają się z problemem niedostatecznego finansowania, co sprawia, że możliwości opierające się wyłącznie na dochodach lokalnych są mocno ograniczone. Dodatkowym wyzwaniem jest szeroki zakres obowiązków własnych, które gmina musi realizować.

Podstawę finansowania strategicznych przedsięwzięć w gminie Żelazków stanowić będą w znacznej mierze jej dochody własne (tab. 7.1.). W ciągu ostatnich dziesięciu lat wzrosły one z ponad 14 mln zł do blisko 43 mln zł, co jest niezwykle pozytywnym zjawiskiem. Jednocześnie jednak miał miejsce jeszcze większy wzrost wydatków, które urosły z 24 mln zł do blisko 77,5 mln zł. Dla oceny trendów finansowych duże znaczenie ma przede wszystkim wynik bieżący. Określa on roczne możliwości finansowe gminy, które wynikają z jej zasobów własnych. Jego wartość została obliczona na podstawie różnicy pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi w latach 2015-2024. Zarówno dochody bieżące, jak i wydatki bieżące odnotowały wzrost w analizowanych latach, przy czym wzrost dochodów bieżących był na poziomie ok. 21 mln. zł, a wydatków bieżących aż ok. 40 mln zł.

Właściwa dywersyfikacja źródeł finansowania gminy może zwiększać możliwości inwestycyjne gminy i wpływać na jej sytuację finansową.

Tab. 7.1. Wybrane miary budżetu gminy Żelazków w latach 2015-2024 [mln zł]

Wskaźnik finansowy	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
dochody ogółem	26,17	33,11	37,03	41,13	46,45	58,68	63,07	69,35	67,39	71,30
dochody własne	14,26	15,33	17,82	21,31	24,78	33,53	31,84	40,71	41,19	42,76
dochody majątkowe	1,36	0,38	0,64	0,86	0,99	5,52	4,59	1,35	10,81	4,78
dochody bieżące	24,81	32,73	36,39	40,27	45,46	53,16	58,48	68	56,58	66,52
wydatki ogółem	23,70	31,83	36,04	42,50	47,78	50,80	54,11	64,68	74,76	77,42
wydatki bieżące	19,62	26,84	29,70	32,86	37,62	44,97	46,88	56,84	50,14	59,07
wynik bieżący	5,19	5,89	6,69	7,41	7,84	8,19	11,6	11,16	6,44	7,45

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL (dostęp: listopad 2025).

Dodatkowo gmina Żelazków na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w szczególności dla kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, w ramach Funduszy Europejskich dla Wielkopolski 2021-2027, Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), a także ogólnopolskich programów operacyjnych;
- fundusze unijne w ramach Lokalnych Grup Działania,
- programy rządowe, w tym m.in. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Program Inwestycji Strategicznych, Rządowy Fundusz Polski Ład oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2021-2027 daje jednostką samorządu terytorialnego szerokie możliwości pozyskiwania funduszy. Realizacja polityki spójności, w oparciu o jej budżet, pozwala na podejmowanie inwestycji w krajowe oraz regionalne programy ukierunkowane na m.in. wzrost gospodarczy, rynek pracy, społeczną integrację i pogłębianie współpracy, z których korzystają liczne podmioty, w tym samorządy lokalne.

Środki unijne w obecnej perspektywie będą lokowane w ramach dotychczasowych funduszy, m.in. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Funduszu Spójności (FS) czy Europejskiego Funduszu Społecznego+ (EFS+).

Ponadto samorządy będą miały do dyspozycji środki z nowych programów krajowych, m.in.:

- FEInKS – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 – 25,1 mld euro (między innymi największe inwestycje infrastrukturalne, drogi, koleje, transport publiczny, ochrona środowiska);

- FENG – Fundusze Europejskie dla nowoczesnej gospodarki – 8 mld euro (między innymi innowacje, współpraca nauki i biznesu);
- FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 – 4,3 mld euro (między innymi nauka, edukacja, żłobki, sprawy społeczne);
- FERC – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 – 2 mld euro (między innymi cyfryzacja, sieci szerokopasmowe).

Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 są głównym dokumentem określającym kierunki wsparcia finansowanego ze środków Unii Europejskiej w województwie wielkopolskim w okresie budżetowym 2021-2027.

Wyżej wymienione mechanizmy finansowania rozwoju wraz ze środkami własnymi gminy stanowią zasoby, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Żelazków na lata 2026 – 2036. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek Urzędu Gminy Żelazków oraz jednostek organizacyjnych Gminy Żelazków.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem kaliskim, szczególnie w ramach miejskiego obszaru funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko - Ostrowskiej oraz województwem wielkopolskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Dla zapewnienia dyscypliny finansów publicznych Gmina w miarę możliwości będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną, która również pozwoli na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne znajdą swoje odzwierciedlenie w wieloletniej prognozie finansowej. Będą w niej zawarte wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Pozwoli to na określenie limitów wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zobowiązań polegających na wykorzystaniu tzw. instrumentów zwrotnych jako źródeł finansowania inwestycji wartość wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinna uwzględniać uwarunkowania obsługi dodatkowych zobowiązań Gminy.

Spis tabel

Tab. 3.1. Cele strategiczne, operacyjne i kluczowe kierunki interwencji dla województwa wielkopolskiego do 2030 r.

Tab. 3.2. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Żelazków z dokumentami nadrzędnymi

Tab. 7.1. Wybrane miary budżetu gminy Żelazków w latach 2015-2024 [mln zł]

Spis rycin

Ryc. 3.1. Wizja rozwoju Powiatu Kaliskiego

Ryc. 3.2. Misja Powiatu Kaliskiego

Ryc. 3.3. Cele strategiczne i kierunki rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko – Ostrowskiej do 2030 roku

Ryc. 4.1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej AKO –podstawowe elementy zagospodarowania

Ryc. 4.2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej AKO – wizualizacja kluczowych obszarów działań

Ryc. 4.1.1. Struktura sieci osadniczej z hierarchią jednostek osadniczych.

Ryc. 4.1.2. Struktura terenów zabudowy.

Ryc. 4.2.1. System powiązań przyrodniczych.

Ryc. 4.3.1. Główne korytarze i elementy sieci transportowych.

Ryc. 4.4.1. Główne elementy infrastruktury technicznej.

Ryc. 4.4.2. Główne elementy infrastruktury społecznej.

Ryc. 5.1. Obszary strategicznej interwencji określone w Strategii Wielkopolska 2030

Ryc. 5.2. Obszary strategicznej interwencji w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej